

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ – ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΩΛΙΠΩΡΓΑ ΑΜ: 4100032

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΣ

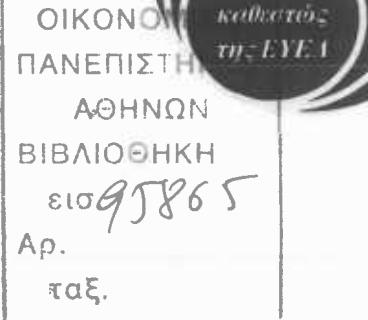
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

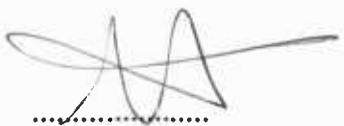

«ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ»

Παρασκευή – Καλλιόπη Κολιγιώργα AM:4100032

Επιβλέπων Καθηγητής: Σπυρίδων Μπλαβούκος

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή:

ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΣ

Δεκέμβριος 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα εργασία αποτελεί τη διπλωματική μου εργασία στο πλαίσιο των σπουδών μου στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η επίβλεψη πραγματοποιήθηκε από τον καθηγητή Σπυρίδων Μπλαβούκο τον οποίο ευχαριστώ θερμά για τις πολύτιμες συμβουλές, τη συνεργασία και τη βοήθεια που μου παρείχε κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας. Επιπλέον, οφείλω ιδιαίτερες ευχαριστίες στον κύριο Αθανάσιο Κοτσίρη για την υποστήριξη και την καθοδήγηση αναφορικά με την παρούσα εργασία αλλά και τη μελλοντική μου επαγγελματική σταδιοδρομία. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου και την αδελφή μου που με στηρίζουν και με συμβουλεύουν σε κάθε βήμα της ζωής μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τέσσερις δεκαετίες από τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας, η Συνθήκη της Λισσαβώνας εισήγαγε μια σημαντική καινοτομία: τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Η συγκεκριμένη υπηρεσία λειτουργεί από την 1^η Δεκεμβρίου 2010, επικουρεί και υποστηρίζει τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας στην επιτέλεση των καθηκόντων του. Αποτελεί μια θεμελιώδη αλλαγή στη διάρθρωση της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το γεγονός ότι αντιμετώπισε προβλήματα στο ξεκίνημά της. Η ΕΥΕΔ είναι μια νέα *sui generis* υπηρεσία με μοναδικά χαρακτηριστικά, η οποία οργανώνεται και λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο από τους υπάρχοντες μηχανισμούς της ΕΕ. Όμως, είναι αναγκαία η επανεξέταση της οργάνωσης και της λειτουργίας της στο μέλλον.

Λέξεις – κλειδιά: Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνεργασία, Συνθήκη Λισσαβώνας, ΕΥΕΔ, Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας, εξωτερική πολιτική, *sui generis* υπηρεσία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή.....	5
1. Η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ).....	7
1.1. Η ιστορία.....	7
1.2. Οι στόχοι της ΚΕΠΠΑ.....	8
1.3. Η διαμόρφωση της ΚΕΠΠΑ.....	9
2. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας.....	11
2.1. Από τη Συνταγματική Συνθήκη στη Συνθήκη της Λισσαβώνας.....	11
2.2. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας.....	13
2.3. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ).....	15
3. Η οργάνωση της ΕΥΕΔ.....	16
3.1. Η δημιουργία.....	16
3.2. Η διοίκηση.....	21
3.3. Το προσωπικό.....	24
3.4. Οι αντιπροσωπείες.....	29
3.5. Ο προϋπολογισμός.....	33
4. Η λειτουργία της ΕΥΕΔ.....	36
4.1. Η θεσμική φύση της ΕΥΕΔ.....	36
4.2. Τα χαρακτηριστικά της νέας <i>sui generis</i> υπηρεσίας.....	38
5. Οι προβληματισμοί και η εξέλιξη της ΕΥΕΔ.....	41
5.1. Τα προβλήματα.....	41
5.2. Η μελλοντική πορεία.....	44
Συμπερασματικές παρατηρήσεις.....	46
Παράρτημα 1: Οι ανώτεροι υπάλληλοι της ΕΥΕΔ και οι Γενικές Διευθύνσεις.....	49
Παράρτημα 2: 25 επικεφαλής και αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών..	52
Βιβλιογραφία.....	53

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Πολιτική, πραγματοποιήθηκε η παρούσα διπλωματική εργασία με θέμα «Το καθεστώς της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης». Η σύσταση της ΕΥΕΔ αποτελεί πρόκληση για τον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και καινοτομία της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Ο σκοπός μας είναι να μελετήσουμε την οργάνωση και τη λειτουργία της νέας *sui generis* υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ένα χρόνο μετά την πρώτη επέτειο της καθιέρωσής της. Παρά τη μοναδικότητα της οργάνωσής της, η ΕΥΕΔ δεν κατάφερε να αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων που διαθέτει. Η δημιουργία της υπηρεσίας αποτελεί μακροπρόθεσμο σχέδιο και η επιτυχία της μπορεί να εκτιμηθεί σε μια περίοδο πολλών ετών.

Για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας χρησιμοποιήθηκαν διάφορες πηγές. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν άρθρα ακαδημαϊκών περιοδικών, άρθρα διαφόρων ιστοσελίδων συμπεριλαμβανομένων αυτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βιβλία, επίσημες δηλώσεις, νομοθεσία και άλλες πρωτογενείς πηγές όπως τα κείμενα των Συνθηκών καθώς και γνώμες, εκθέσεις και αποφάσεις των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Αναλυτικότερα, θα παρουσιάσουμε αρχικά τα πιο σημαντικά ιστορικά στοιχεία της ΚΕΠΠΑ, τους στόχους της καθώς και τους θεσμούς οι οποίοι εμπλέκονται στη διαμόρφωσή της. Ακολούθως, θα αναφερθούμε στο χρονοδιάγραμμα της Συνθήκης της Λισσαβώνας, στον “Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας καθώς και στις αρμοδιότητές του και στην ΕΥΕΔ. Εν συνεχείᾳ, θα εξετάσουμε αναλυτικά την οργάνωση της νέας υπηρεσίας και πιο συγκεκριμένα τη δημιουργία, τη διοίκηση, το προσωπικό, τις αντιπροσωπείες και τον προϋπολογισμό της. Ακολούθως, θα αναφερθούμε στη λειτουργία της ΕΥΕΔ, δηλαδή στη θεσμική της φύση και στα χαρακτηριστικά της ως ‘*sui generis* υπηρεσία’ κάνοντας αναφορά σε άρθρα εκθέσεων και αποφάσεων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπροσθέτως, θα παραθέσουμε τα αρχικά προβλήματα που αντιμετώπισε η υπηρεσία σχετικά με τις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το ζήτημα της στελέχωσης, την επιλογή του κτιρίου, την κριτική που ασκήθηκε στην Catherine Ashton και θα παρουσιάσουμε

τα στάδια της μελλοντικής επανεξέτασης της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ. Τέλος, θα καταλήξουμε σε ορισμένες συμπερασματικές παρατηρήσεις.

1. Η ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΚΕΠΠΑ)

1.1. Η ιστορία

Η συνεργασία σε διεθνείς διαπραγματεύσεις υπό την Κοινή Εμπορική Πολιτική χρονολογείται από τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το 1957. Η ΚΕΠΠΑ εμφανίστηκε για πρώτη φορά με τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας (ΕΠΣ) το 1970.¹ Η ΕΠΣ αποτελούσε μια ανεπίσημη διαδικασία στην οποία τα κράτη – μέλη λάμβαναν αποφάσεις εξωτερικών ζητημάτων και προωθούσαν κοινές πολιτικές της Κοινότητας.

Η αδυναμία της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας οδήγησε στην επιθυμία ενδυνάμωσης της εξωτερικής πολιτικής της Κοινότητας. Η ΕΠΣ μετονομάσθηκε σε ΚΕΠΠΑ και θεσμοθετήθηκε ως ο δεύτερος από τους τρεις πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Συνθήκη του Μάαστριχτ η οποία άρχισε να ισχύει το 1993. Η Συνθήκη έδωσε στην ΚΕΠΠΑ τη δυνατότητα προώθησης των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή της διεθνούς συνεργασίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.² Τότε υποστηρίχθηκε ότι η ΚΕΠΠΑ θα μπορούσε ‘να μιλήσει με μια φωνή’ στις διεθνείς οργανώσεις και διασκέψεις.³

Σύμφωνα με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1999, δημιουργήθηκε η θέση του Ύπατου Εκπροσώπου για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφαλειας την οποία κατείχε ο Javier Solana από το 1999 μέχρι το 2009. Σκοπός ήταν ο συντονισμός και η εκπροσώπηση της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ.⁴

¹ Van Elsuwege, P. (2010), ‘EU external action after the collapse of the pillar structure: in search of a new balance between delimitation and consistency’, Common Market Law Review 47: 987-1019, Kluwer Law International.

² Nugent, N. (2010), ‘The government and politics of the European Union’, England, 7th edition, Palgrave Macmillan, p.56.

³ Degrand – Guillaud, A. (2009), ‘Actors and Mechanisms of EU Coordination at the UN’, European Foreign Affairs Review 14: 405-430, Kluwer Law International BV.

⁴ Nugent, N. (2010), ‘The government and politics of the European Union’, England, 7th edition, Palgrave Macmillan, pp.59-62.

Στη συνέχεια, η Συνθήκη της Νίκαιας άρχισε να ισχύει το 2003 και ενίσχυσε περαιτέρω τις δυνατότητες της ΚΕΠΠΑ, κυρίως καθιστώντας δυνατή τη χρησιμοποίηση της ενισχυμένης συνεργασίας για την υλοποίηση κοινών δράσεων και θέσεων που δεν έχουν στρατιωτικό ή αμυντικό αντίκτυπο.

Η Συνθήκη της Λισσαβώνας η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2009, έδωσε τέλος στο σύστημα των πυλώνων, στον πυλώνα της ΚΕΠΠΑ. Δημιούργησε τη θέση του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας με σκοπό να ενδυναμώσει τον συντονισμό και τη σταθερότητα της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Catherine Ashton εξελέγη Υπατη Εκπρόσωπος, αντικατέστησε τον Javier Solana το 2009 και επικουρείται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ).⁵

1.2. Οι στόχοι της ΚΕΠΠΑ

Η ΚΕΠΠΑ έχει τους παρακάτω θεμελιώδεις στόχους:⁶

- ❖ τη διαφύλαξη των αξιών της ΕΕ, των θεμελιωδών της συμφερόντων, της ασφάλειας, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητάς της,
- ❖ την εδραίωση και στήριξη της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των αρχών του διεθνούς δικαίου,
- ❖ τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της τελικής πράξης του Ελσίνκι και τους στόχους του Χάρτη του Παρισιού, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν τα εξωτερικά σύνορα,
- ❖ την προώθηση, στις αναπτυσσόμενες χώρες, της αειφόρου ανάπτυξης από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη, με πρωταρχικό στόχο την

⁵ Van Elsuwege, P. (2010), 'EU external action after the collapse of the pillar structure: in search of a new balance between delimitation and consistency', Common Market Law Review 47: 987-1019, Kluwer Law International.

⁶ 'Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης', Άρθρο 21(2) (ΣΕΕ), (2008/C 115)

εξάλειψη της φτώχειας,

- ❖ την προώθηση της ενσωμάτωσης όλων των χωρών στην παγκόσμια οικονομία, μεταξύ άλλων και μέσω της προοδευτικής κατάργησης των περιορισμών του διεθνούς εμπορίου,
- ❖ τη συμβολή στην ανάπτυξη διεθνών μέτρων για τη διαφύλαξη και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και την αειφόρο διαχείριση των παγκόσμιων φυσικών πόρων, με στόχο τη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης,
- ❖ την παροχή συνδρομής σε πληθυσμούς, χώρες και περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές,
- ❖ την προώθηση διεθνούς συστήματος που θεμελιώνεται στην ενισχυμένη πολυμερή συνεργασία και τη χρηστή παγκόσμια διακυβέρνηση.

1.3. Η διαμόρφωση της ΚΕΠΠΑ

Οι θεσμοί οι οποίοι εμπλέκονται στη διαμόρφωση της ΚΕΠΠΑ είναι οι εξής:

- *O Υπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας / o Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (YE/AE) σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μιλά εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με θέματα εξωτερικής πολιτικής.*
- Ο Υπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης, όσον αφορά τα θέματα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, και *η Επιτροπή*, όσον αφορά τους άλλους τομείς εξωτερικής δράσης, μπορούν να υποβάλλουν στο Συμβούλιο κοινές προτάσεις.⁷
- *To Ευρωπαϊκό Συμβούλιο* (ο Herman Van Rompuy, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και οι Αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων) καθορίζει τις αρχές και τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την ΚΕΠΠΑ καθώς και τις κοινές στρατηγικές που θα εφαρμοστούν από την ΕΕ.

⁷ ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρο 22(2) (ΣΕΕ), (2008/C 115)

- Με βάση αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, **το Συμβούλιο Υπουργών** (οι Υπουργοί Εξωτερικών της ΕΕ) υιοθετεί κοινές δράσεις (joint actions) ή κοινές θέσεις (common positions). Οι κοινές δράσεις σχετίζονται με συγκεκριμένες καταστάσεις όπου η δραστική λειτουργία της ΕΕ κρίνεται απαραίτητη και καθορίζει τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τα μέσα που πρέπει να τίθενται στη διάθεση της ΕΕ. Οι κοινές θέσεις προσδιορίζουν με αφηρημένο τρόπο τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές στις οποίες οι εθνικές πολιτικές των κρατών μελών πρέπει να συμμορφώνονται.⁸
- ***H Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης / EYEA*** (ουσιαστικά η διπλωματική υπηρεσία της ΕΕ) συνεπικουρεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο στο έργο του.
- ***H Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων***, γνωστή ως COREPER II, αποτελείται από τους Πρέσβεις των κρατών - μελών της ΕΕ και τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής.
- ***H Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας / Political and Security Committee (ΕΠΑ/PSC)*** παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση στους τομείς που εμπίπτουν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και συμβάλλει στον καθορισμό των πολιτικών διατυπώνοντας γνώμες απευθυνόμενες στο Συμβούλιο. Η εν λόγω Επιτροπή εποπτεύει επίσης την εφαρμογή των συμπεφωνημένων πολιτικών και ασκεί, υπό την ευθύνη του Συμβουλίου και του Ύπατου Εκπροσώπου, τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων.⁹ Πρόεδρος της ΕΠΑ είναι κάποιος εκπρόσωπος του Ύπατου Εκπροσώπου.
- ***Oι Ομάδες Εργασίας*** της ΚΕΠΠΑ αποτελούνται από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και της Επιτροπής σε γεωγραφικούς (π.χ. Ασία, Αφρική) ή θεματικούς σχηματισμούς (π.χ. τρομοκρατία, θέματα ΟΗΕ).

⁸ Nugent, N. (2010), 'The Council of Ministers' (chapter 9), *The government and politics of the European Union*, England, 7th edition, Palgrave Macmillan, pp.139-160.

⁹ 'Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης', Άρθρο 38 (ΣΕΕ), (2008/C 115)

2. Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

2.1. Από τη Συνταγματική Συνθήκη στη Συνθήκη της Λισσαβώνας

Στις 15 Δεκεμβρίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λάακεν υιοθέτησε τη Διακήρυξη για το Μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεσμεύοντας την ΕΕ να γίνει πιο δημοκρατική, πιο διαφανής και πιο αποτελεσματική και προετοιμάζοντας το έδαφος για ένα Σύνταγμα προς τους πολίτες της Ευρώπης. Το Συμβούλιο Υπουργών αποφάσισε να συγκαλέσει συνέλευση η οποία συνήλθε μεταξύ Φεβρουάριο 2002 και Ιούλιο 2003 και ετοίμασε ένα προσχέδιο Συνταγματικής Συνθήκης.¹⁰

Η Διακυβερνητική Διάσκεψη η οποία ξεκίνησε στις 4 Οκτωβρίου 2003 κατά τη διάρκεια της Ιταλικής Προεδρίας της ΕΕ, υιοθέτησε ομόφωνα το κείμενο του Συντάγματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 17^{ης} και 18^{ης} Ιουνίου 2004. Το κείμενο υπογράφηκε στη Ρώμη στις 29 Οκτωβρίου 2004 από τους Αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών - μελών της ΕΕ και των υπό ένταξη χωρών.¹¹

Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα απορρίφθηκε από τη Γαλλία και την Ολλανδία σε αντίστοιχα δημοψηφίσματα το 2005 και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε τον Ιούνιο του ίδιου έτους διακήρυξη για την «επικύρωση της Συνθήκης με την οποία θεσμοθετείται ένα Σύνταγμα για την Ευρώπη». Εκείνη την εποχή ξεκίνησε μια περίοδος προβληματισμού.¹² Το 2007 η Γερμανία ανέλαβε την κυλιόμενη Προεδρία της ΕΕ δηλώνοντας ότι η "περίοδος συλλογισμού" είχε τελειώσει. Τα κράτη - μέλη είχαν την πρόθεση να συμφωνήσουν επί μιας νέας Συνθήκης εγκαίρως.

¹⁰ Morillas, P. (2011), 'Institutionalization or Intergovernmental Decision - Taking in Foreign Policy: The Implementation of the Lisbon Treaty', European Foreign Affairs Review 16: 243-257, Kluwer Law International BV.

¹¹ Europa, 'Work of the IGC 2003/2004', http://europa.eu/scadplus/cig2004/index_en.htm

¹² 'Declaration by the Heads of State or Government of the member states of the European Union on the Ratification of the Treaty establishing a Constitution for Europe', (European Council, 16 and 17 June 2005), Brussels, 18 June 2005.

Στην Διακήρυξη του Βερολίνου, οι Ευρωπαίοι ηγέτες έβαλαν ένα ανεπίσημο χρονοδιάγραμμα για την καινούρια Συνθήκη, το οποίο τροποποιήθηκε καθώς δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία επικύρωσης.

Στις 21 Ιουνίου 2007, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων συναντήθηκε στις Βρυξέλλες για να συμφωνήσει σχετικά με την θέσπιση μιας νέας Συνθήκης η οποία θα αντικαθιστούσε το απορριφθέν Σύνταγμα. Οι διαπραγματεύσεις διήρκησαν μέχρι το πρωί της 23ης Ιουνίου 2007.

Στις 19 Οκτωβρίου 2007, το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβώνα υιοθέτησε το τελικό κείμενο της Συνθήκης και οι Αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 27 κρατών - μελών της ΕΕ υπέγραψαν τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, στην Πορτογαλική πρωτεύουσα, στις 13 Δεκεμβρίου 2007.

Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα, η Συνθήκη είχε προγραμματιστεί να επικυρωθεί πλήρως τέλη του 2008 ώστε να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2009. Το σχέδιο αυτό απέτυχε καθώς η Ιρλανδία απέρριψε τη Συνθήκη με δημοψήφισμα το 2008, μια απόφαση που ανατράπηκε σε ένα δεύτερο δημοψήφισμα το 2009. Επιπλέον, το έγγραφο επικύρωσης της Τσεχίας κατατέθηκε τελευταίο στη Ρώμη στις 13 Νοεμβρίου 2009. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009.¹³

Η βασική βελτίωση της νέας Συνθήκης έγκειται στις διατάξεις περί ΚΕΠΠΑ και ιδιαίτερα στη δημιουργία της θέσης του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας.¹⁴ Επιπλέον, σημαντική καινοτομία αποτελεί η σύσταση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης.

¹³ Nugent, N. (2010), ‘The Constitutional and Lisbon Treaties’ (chapter 6), *The government and politics of the European Union*, England, 7th edition, Palgrave Macmillan, p.77.

¹⁴ Missiroli, A. (2010), ‘The EU Foreign Service under construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute.

2.2. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ εισήγαγε τη δημιουργία της θέσης του Ύπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ με σκοπό την εκπροσώπηση της ΕΕ στην παγκόσμια σκηνή. Αποφασίστηκε ότι ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου θα είναι ο Ύπατος Εκπρόσωπος. Αυτό σήμαινε ότι ο Γενικός Γραμματέας εκείνη την εποχή, Jürgen Trumpf ήταν ο πρώτος Ύπατος Εκπρόσωπος για μερικούς μόνο μήνες (1 Μαΐου 1999 - 18 Οκτωβρίου 1999).

Ο πρώτος μόνιμος Ύπατος Εκπρόσωπος ήταν ο Javier Solana, πρώην Γενικός Γραμματέας του NATO. Διορίστηκε στις 4 Ιουλίου 1999, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κολωνίας, στο αξίωμα του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου της ΕΕ και του Ύπατου Εκπροσώπου της ΕΕ για την ΚΕΠΠΑ. Επιπλέον, διετέλεσε Γενικός Γραμματέας της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και έγινε Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας. Η θητεία του ως Ύπατος Εκπρόσωπος διήρκησε σχεδόν 10 χρόνια (18 Οκτωβρίου 1999 – 1 Δεκεμβρίου 2009).

Σήμερα, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας είναι η βαρόνη Catherine Ashton. Η Βρετανίδα πολιτικός διετέλεσε Επίτροπος για θέματα εμπορίου.¹⁵ Διορίστηκε στο αξίωμα της Υπατής Εκπροσώπου κατά τη σύνοδο κορυφής των 27 ηγετών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις Βρυξέλλες στις 19 Νοεμβρίου 2009 και ανέλαβε τα καθήκοντά της την 1^η Δεκεμβρίου 2009. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία και με τη συμφωνία του Προέδρου της Επιτροπής, διορίζει τον Ύπατο Εκπρόσωπο και μπορεί να τον

¹⁵ Morillas, P. (2011), 'Institutionalization or Intergovernmental Decision - Taking in Foreign Policy: The Implementation of the Lisbon Treaty', European Foreign Affairs Review 16: 243-257, Kluwer Law International BV.

απαλλάξει από τα καθήκοντά του με την ίδια διαδικασία.¹⁶

Ο Υπατος Εκπρόσωπος έχει τις εξής αρμοδιότητες:¹⁷

- ✓ Συμμετέχει ενεργά στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας της Ένωσης και στην ανάπτυξή της. Συμβάλλει στη διαμόρφωση αυτής της πολιτικής με τις προτάσεις που υποβάλλει στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Στη συνέχεια, εφαρμόζει τις εγκριθείσες αποφάσεις με την ιδιότητα του εντολοδόχου του Συμβουλίου.¹⁸ Ενεργεί κατά τον ίδιο τρόπο για την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ).¹⁹
- ✓ Είναι Πρόεδρος του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων. Το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων είναι υπεύθυνο για το σύνολο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, δηλαδή για την ΚΕΠΠΑ, την ΚΠΑΑ, την Κοινή Εμπορική Πολιτική, τη συνεργασία για την ανάπτυξη και την ανθρωπιστική βοήθεια.²⁰
- ✓ Η Catherine Ashton έχει διπλό καπέλο (double-hatted): εκτός από Ύπατη Εκπρόσωπος, κατέχει και τη θέση του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.²¹ Εξασφαλίζει τη συνοχή και συνέπεια μεταξύ των διαφόρων

¹⁶ General Secretariat of the Council of the EU, (November 2009), ‘The High Representative for Foreign Affairs and Security Policy/The European External Action Service’, Press.

¹⁷ ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρα 18 και 27 (ΣΕΕ), (2008/C 115)

¹⁸ Europa, (30/12/2009), ‘The High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy’, Summaries of EU legislation.

http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0009_en.htm

¹⁹ ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρο 18(2) (ΣΕΕ), (2008/C 115)

²⁰ Editorial Comments, 2010, Common Market Law Review 47: 597-604, Kluwer Law International.

²¹ Missiroli, A. ‘The EU Foreign Service under construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute, p.2.

εξωτερικών διευθύνσεων της Επιτροπής.²² Ο Ύπατος Εκπρόσωπος είναι επιφορτισμένος, εντός της Επιτροπής, για την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και για τον συντονισμό των άλλων πτυχών της εξωτερικής δράσης της ΕΕ.

- ✓ Εκπροσωπεί την Ένωση για ζητήματα που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ. Διεξάγει τον πολιτικό διάλογο με τρίτους εξ ονόματος της Ένωσης και εκφράζει τη θέση της ΕΕ στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις.²³ Θα μπορούσαμε να τον παρομοιάσουμε με τον ‘Υπουργό Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης’.

2.3. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ)

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, ‘κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο Ύπατος Εκπρόσωπος επικουρείται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης. Η υπηρεσία αυτή συνεργάζεται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών - μελών και απαρτίζεται από υπαλλήλους των αρμοδίων διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθώς και αποσπασμένο προσωπικό των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών. Η οργάνωση και η λειτουργία της ΕΥΕΔ καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει, προτάσει του Ύπατου Εκπροσώπου, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και έγκριση της Επιτροπής’.²⁴

Στις ενότητες 3 και 4 θα αναφερθούμε αναλυτικά στην οργάνωση και τη λειτουργία της ΕΥΕΔ.

²² Dimopoulos, A. (2010), ‘The Effects of the Lisbon Treaty on the Principles and Objectives of the Common Commercial Policy’, European Foreign Affairs Review 15: 153-170, Kluwer Law International BV.

²³ ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρο 27(2) (ΣΕΕ), (2008/C 115)

²⁴ ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρο 27(3) (ΣΕΕ), (2008/C 115)

3. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΕΔ

3.1. Η δημιουργία

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τη δημιουργία της ΕΥΕΔ ξεκίνησαν με την υπογραφή της Συνταγματικής Συνθήκης τον Οκτώβριο 2004 και σταμάτησαν με τα δημοψηφίσματα τα οποία πραγματοποιήθηκαν στη Γαλλία και την Ολλανδία τέλη Μαΐου και αρχές Ιουνίου 2005. Μέχρι αυτό το σημείο έγιναν συζητήσεις σχετικά με το ρόλο, το σχήμα και το νομικό καθεστώς της ΕΥΕΔ, τα θέματα προϋπολογισμού και προσωπικού, τις διοικητικές πτυχές και τη διαχείριση των αντιπροσωπειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη - μέλη πραγματοποίησαν διαβουλεύσεις στις 27-29 Απριλίου 2005 και ο απολογισμός των συναντήσεων αυτών πραγματοποιήθηκε στην Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων (COREPER II) στις 12 Μαΐου 2005. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πραγματοποίησε συζήτηση για την ΕΥΕΔ στο πλαίσιο της ολομέλειάς του στις 15 Μαρτίου και νιοθέτησε ψήφισμα σχετικά με την υπηρεσία στις 26 Μαΐου 2005.²⁵

Ο σχεδιασμός της ΕΥΕΔ ‘μπήκε σε αναμονή’ έπειτα από το αρνητικό αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος της Ιρλανδίας για τη Συνθήκη στις 12 Ιουνίου 2008.

Μετά το δεύτερο δημοψήφισμα της Ιρλανδίας στις 2 Οκτωβρίου 2009 και την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, πραγματοποιήθηκαν σημαντικά βήματα για την ίδρυση της ΕΥΕΔ.

Στις 20 Οκτωβρίου 2009 ο Γερμανός ευρωβουλευτής Elmar Brok παρουσίασε το πρώτο σχέδιο έκθεσης σχετικά με τις θεσμικές πτυχές της δημιουργίας της ΕΥΕΔ. Δόθηκε έμφαση στην εγγύτητα της νέας υπηρεσίας στην Επιτροπή και στον κοινοβουλευτικό έλεγχο στο προσωπικό, τον προϋπολογισμό και την πολιτική αναπτυξιακής βοήθειας.²⁶ Η έκθεση υιοθετήθηκε στη σύνοδο ολομέλειας του

²⁵ Duke, S. (2009), ‘Providing for European - Level Diplomacy after Lisbon: The Case of the European External Action Service’, *The Hague Journal of Diplomacy*, Volume 4, pp. 216-217.

²⁶ Missiroli, A. (2010), ‘The EU Foreign Service under construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute, p.5.

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 22 Οκτωβρίου 2009.²⁷

Στις 23 Οκτωβρίου 2009 η έκθεση της Συνηδικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρθηκε στο πεδίο εφαρμογής και στο νομικό καθεστώς της ΕΥΕΔ, στο προσωπικό, στη χρηματοδότηση και στην οργάνωση των αντιπροσωπειών της ΕΕ στο εξωτερικό.²⁸ Η μελλοντική ΥΕ κλήθηκε να υποβάλει πρόταση για την οργάνωση και τη λειτουργία της ΕΥΕΔ το συντομότερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκη της Λισσαβώνας, με σκοπό την έγκρισή της από το Συμβούλιο το αργότερο μέχρι τέλη Απριλίου 2010.²⁹

Για το σκοπό αυτό, μετά τον διορισμό της Catherine Ashton και την αναγνώρισή της από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως μέλος του νέου Σώματος των Επιτρόπων, συστάθηκε μια ειδική ‘Ομάδα Υψηλού Επιπέδου’ (High Level Group) για την υποστήριξη της ΥΕ / ΑΕ στο αρχικό έργο της. Υπό την προεδρία της Ashton, η ομάδα περιλάμβανε τους δύο Γενικούς Γραμματείς Catherine Day και Pierre de Boissieu, τους δύο Γενικούς Διευθυντές Joao Vale de Almeida (DG Relex) και Robert Cooper (DG E), τους Αρχηγούς των αντίστοιχων Νομικών Υπηρεσιών, τον Patrick Child (Head of all EC/EU Delegations in third countries) και την Helga Schmid (Director of the CGS’s Policy Unit), τον James Morrison (Ashton’s Head of Cabinet) και τους εκπροσώπους των τριών Προεδριών που συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις του Συμβουλίου (Ισπανία, Βέλγιο και από τον Ιανουάριο 2011 η Ουγγαρία). Ο πρώην Δανός Μόνιμος Αντιπρόσωπος και πρώην υπάλληλος της Επιτροπής Poul Skytte Christoffersen διορίστηκε ως Ειδικός Σύμβουλος ώστε να βοηθήσει στο προπαρασκευαστικό έργο του Υπατο Εκπρόσωπο.³⁰

²⁷ ‘European Parliament resolution of 22 October 2009 on the institutional aspects of setting up the European External Action Service’, (2009/2133(INI)).

²⁸ Presidency Report to the European Council on the European External Action Service, 23 October 2009, Brussels, 14930/09.

²⁹ General Secretariat of the Council of the EU, (November 2009), ‘The High Representative for Foreign Affairs and Security Policy / The European External Action Service’. p.2.

³⁰ Missiroli, A. (2010), ‘The EU Foreign Service under construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute, p.5.

Στη συνέχεια, η Ashton ανέλαβε τη σύνταξη πρότασης η οποία έπρεπε να υποβληθεί στα κράτη - μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για έγκριση. Η πρόταση αυτή, η οποία παρουσιάστηκε στις 25 Μαρτίου 2010, θεωρήθηκε πολύ γενική και αμέσως απορρίφθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.³¹ Στις 26 Απριλίου 2010 ακολούθησαν τροπολογίες οι οποίες αντικατόπτριζαν την έκβαση των περαιτέρω διαπραγματεύσεων μεταξύ των φορέων της ΕΕ και μεταξύ των κρατών - μελών. Με βάση το σχέδιο αυτό, ξεκίνησαν οι επίσημες διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο των λεγόμενων «τετραμερών» διαβουλεύσεων στις οποίες εμπλέκονταν οι βοηθοί της Ashton, η Επιτροπή, η Ισπανική Προεδρία της ΕΕ και μια ανεπίσημη αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμπεριλαμβανομένων των ευρωβουλευτών των τριάντα βασικών κομματικών ομάδων: Elmar Brok (EPP), Roberto Gualtieri (S&D), Guy Verhofstadt (ALDE).³²

Στις 21 Ιουνίου 2010 στη Μαδρίτη, επετεύχθη συμφωνία μεταξύ των 4 μερών η οποία περιελάμβανε μια σειρά τροπολογιών έναντι της προηγούμενης πρότασης, καθώς και δύο ξεχωριστές δηλώσεις από την Ύπατη Εκπρόσωπο. Η μία δήλωση σχετίζόταν με την πολιτική ευθύνη και η άλλη με τη βασική δομή της κεντρικής διοίκησης της ΕΥΕΔ. Η συμφωνία υποβλήθηκε προς έγκριση στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 8 Ιουλίου 2010. Η συντριπτική πλειοψηφία των ευρωβουλευτών την υποστήριξε με 549 ψήφους υπέρ, 78 κατά και 17 αποχές.³³ Εγκρίθηκε η καθιέρωση της ΕΥΕΔ η οποία θα αποτελούσε ‘ιστορικό βήμα για την ανάπτυξης της Ένωσης’ σύμφωνα με την Ashton.³⁴

Το τελευταίο στάδιο αυτής της διαδικασίας περιελάμβανε το αίτημα του Συμβουλίου, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιουλίου 2010, προς την Επιτροπή με σκοπό να δώσει τη συγκατάθεσή της. Επιπλέον, ήταν απαραίτητη η ομόφωνη

³¹ EurActiv, (08/02/2011), ‘The EU's new diplomatic service’, <http://www.euractiv.com/future-eu/eus-new-diplomatic-service-linksdossier-309484>

³² Missiroli, A. (2010), ‘The EU Foreign Service under construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute, p.6.

³³ Missiroli, A. (2010), ‘The EU Foreign Service under construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute, p.6.

³⁴ Euobserver, Rettman, A. (08/07/2010), ‘EU takes 'historic' step on new diplomatic service’, <http://euobserver.com/18/30448>

πράξη από το Κολλέγιο των Επιτρόπων στις 20 Ιουλίου 2010 και η επίσημη έγκριση της απόφασης από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στις 26 Ιουλίου.³⁵

Στις 20 Οκτωβρίου 2010, οι ευρωβουλευτές ενέκριναν τα τελευταία τρία νομοθετικά κείμενα που ήταν απαραίτητα για το ξεκίνημα της ΕΥΕΔ, κείμενα σχετικά με τη στελέχωση, τα οικονομικά και τον προϋπολογισμό του 2010. Με αυτόν τον τρόπο, άνοιξε ο δρόμος ώστε να διοριστούν 28 ανάτεροι υπάλληλοι από την Υπατη Εκπρόσωπο για τη νέα υπηρεσία στις 29 Οκτωβρίου. 10 μεταξύ των 28 ονομάτων που περιλαμβάνονταν στη λίστα προέρχονταν από θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 από τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης οι οποίες εντάχθηκαν στην ΕΕ το 2004 και το 2007.³⁶

Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010, η ΕΥΕΔ ‘έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες’.³⁷ Από τον Οκτώβριο 2010, η βάση της είναι το Τριγωνικό Κτίριο (the Triangle Building) επίσης γνωστό ως ‘the Capital’ ή ‘Axa Building’ το οποίο βρίσκεται στην καρδιά των Βρυξελλών.

Το ξεκίνημα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης πραγματοποιήθηκε την 1^η Δεκεμβρίου 2010,³⁸ δηλαδή ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας και ένα μήνα πριν αναλάβει η Ουγγαρία την εκ περιτροπής Προεδρία του Συμβουλίου από το Βέλγιο. Η ΕΥΕΔ θεωρήθηκε ‘πρωτοχρονιάτικο δώρο’ για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς 1643 υπάλληλοι μεταφέρθηκαν στη διπλωματική υπηρεσία την 1^η Ιανουαρίου 2011.³⁹ Την 1^η Δεκεμβρίου 2010, η Ashton δέχθηκε στις Βρυξέλλες τους επικεφαλής των

³⁵ EurActiv, (08/02/2011), ‘The EU's new diplomatic service’, <http://www.euractiv.com/future-eu/eus-new-diplomatic-service-linksdossier-309484>

³⁶ EurActiv, (22/12/2010), ‘Ashton to preside over a 'man's world'', <http://www.euractiv.com/future-eu/ashton-preside-over-a-mans-world-news-500847>

³⁷ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, άρθρο 1 (2), (2010/427/EE)

³⁸ EurActiv, Brantner, F. (22/11/2010), ‘Europe's New Diplomats’, <http://www.euractiv.com/future-eu/europes-new-diplomats-analysis-499908>

³⁹ European Voice, King, T. (31/12/2010), ‘New Year brings change to European Union’, <http://www.europeanvoice.com/article/2010/12/new-year-brings-change-to-european-union/69823.aspx>

αντιπροσωπειών της ΕΕ στο εξωτερικό και ενημέρωσε τους διπλωμάτες για τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν καθώς και τις προτεραιότητες που πρέπει να τηρηθούν. Πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, η εξάμηνη εκ περιτροπής Προεδρία εκπροσωπούσε την Ένωση στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Σήμερα υπάρχει το αξίωμα του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης. Ωστόσο, η εκ περιτροπής Προεδρία θα συνεχίσει να παίζει σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη του έργου του, ιδίως τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της ΕΥΕΔ.⁴⁰

Συνοψίζοντας, παρατηρούμε ότι έγιναν πολλές διαδικασίες ώστε να δημιουργηθεί η νέα διπλωματική υπηρεσία η οποία καλείται να παίξει σημαντικό ρόλο στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Θεωρήθηκε απαραίτητη η περαιτέρω θεσμική εξέλιξη της ΚΕΠΠΑ στην Ένωση.⁴¹ Η δημιουργία της ΕΥΕΔ έχει πρωταρχική σημασία προκειμένου να εξασφαλισθεί η συνοχή των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ και η ενίσχυση του ρόλου της ως διεθνής παράγοντας.⁴² Η νέα υπηρεσία οφείλει να στηρίζει τις δραστηριότητες του Υπατου Εκπροσώπου και η ενσωμάτωσή της στο θεσμικό πλαίσιο πρέπει να είναι προσανατολισμένη σύμφωνα με την εντολή του. Επίσης, για να είναι σε θέση να ενσωματώσει στις δραστηριότητές της το σύνολο των θεμάτων της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, η ΕΥΕΔ πρέπει να έχει στη διάθεσή της τις απαραίτητες πληροφορίες και να είναι ανεξάρτητη σε θέματα προσωπικού και προϋπολογισμού. Τέλος, ως προς τη λειτουργικότητά της, είναι απαραίτητος ο διαρθρωτικός διαχωρισμός του στρατηγικού σχεδιασμού εξωτερικής πολιτικής και της εφαρμογή της.⁴³

⁴⁰ Hungarian Presidency of the Council of the European Union, (19 December 2010), ‘European External Action Service begins work’, <http://www.eu2011.hu/news/european-external-action-service-begins-work>

⁴¹ Biava, A. (2011), ‘The Emergence of a Strategic Culture within the Common Security and Defence Policy’, European Foreign Affairs Review 16: 41-58, Kluwer Law International BV.

⁴² Koehler, K. (2010), ‘European Foreign Policy after Lisbon: Strengthening the EU as an International Actor’, Caucasian Review of International Affairs, vol. 4(1), p.70.

⁴³ Friedrich Ebert Stiftung, (May 2009), ‘The European External Action Service, The Nucleus of a strong European Foreign Policy’, European Integration Working Group.

3.2. Η διοίκηση

Η ΕΥΕΔ τίθεται υπό την εξουσία του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας τον οποίο υποστηρίζει α) στο πλαίσιο της επιτέλεσης των καθηκόντων του για την άσκηση της ΚΕΠΠΑ, β) στην ιδιότητά του ως Προέδρου του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, γ) στην ιδιότητά του ως Αντιπροέδρου της Επιτροπής όσον αφορά τις ευθύνες που του εμπίπτουν στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και τον συντονισμό άλλων πτυχών της εξωτερικής δράσης της ΕΕ.⁴⁴

Ενώ ο Ύπατος Εκπρόσωπος ασκεί τη διπλωματία της Ένωσης, είναι η αρμόδια αρχή διορισμού και οι Ειδικοί Εντεταλμένοι της ΕΕ (Special Representatives) του δίνουν απευθείας αναφορά, η διαχείριση της ΕΥΕΔ ασκείται από τον Εκτελεστικό Γενικό Γραμματέα.⁴⁵

❖ **O Εκτελεστικός Γενικός Γραμματέας (Executive Secretary – General):**

- 1) ενεργεί υπό την εξουσία του Ύπατου Εκπροσώπου,
- 2) λαμβάνει μέτρα για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της ΕΥΕΔ,
- 3) είναι υπεύθυνος για την οικονομική και διοικητική αξιολόγηση της κάθε αντιπροσωπείας,⁴⁶
- 4) μεριμνά για τον συντονισμό μεταξύ όλων των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, καθώς και των αντιπροσωπειών της ΕΕ.⁴⁷

⁴⁴ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 2 (1), (2010/427/ΕΕ)

⁴⁵ Euobserver, Rettman, A. (11/03/2010), ‘France and Germany eye top job in EU diplomatic corps’, <http://euobserver.com/18/29659>

⁴⁶ Europa, (18/10/2010), ‘European External Action Service’, http://europa.eu/legislation_summaries/foreign_and_security_policy/cfsp_and_esdp_implementation/rx_0013_en.htm

⁴⁷ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 4 (1), (2010/427/ΕΕ)

❖ **Ο Εκτελεστικός Γενικός Γραμματέας επικουρείται από δύο αναπληρωτές Γενικούς Γραμματείς (Deputy Secretary - Generals):**

1) Ένας από τους 2 αναπληρωτές ασχολείται με διοικητικά θέματα (για παράδειγμα με τον συντονισμό των γεωγραφικών διευθύνσεων και τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή)⁴⁸

2) Ο άλλος αναπληρωτής βοηθάει στην διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής.

❖ **Επίσης, στην κεντρική διοίκηση της υπηρεσίας υπάρχει και η θέση του Chief Operating Officer:**

1) Επιβλέπει όλες τις οικονομικές, δημοσιονομικές και ελεγκτικές διαδικασίες σε στενή συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και υπό την εποπτεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.⁴⁹

=> Μαζί με τους παραπάνω, η Catherine Ashton αποτελεί ένα 'εταιρικό συμβούλιο'.

❖ **Επιπλέον, η κεντρική διοίκηση της ΕΥΕΔ αποτελείται από Γενικές Διευθύνσεις (Directorates Generals) οι οποίες διοικούνται από Διευθύνοντες Συμβούλους (Managing Directors) και περιλαμβάνουν:**

1) 5 γεωγραφικές μονάδες οι οποίες καλύπτουν όλες τις χώρες και περιφέρειες του κόσμου: 1) Africa, 2) Asia, 3) Americas, 4) the Middle East and Southern Neighbourhood, 5) Russia, the Eastern Neighbourhood and the Western Balkans,⁵⁰

2) πολυμερείς και θεματικές μονάδες (Global and Multilateral Issues),

⁴⁸ Euobserver, Rettman, A. (29/10/2010), 'German and Pole join roll-call of Ashton lieutenants', <http://euobserver.com/18/31162>

⁴⁹ Missiroli, A. (2010), 'The EU Foreign Service under construction', Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute, p.8.

⁵⁰ Missiroli, A. (2010), 'The New EU 'Foreign Policy' System after Lisbon: A Work In Progress', European Foreign Affairs Review 15: 427 - 452, Kluwer Law International BV, p.438.

3) τη Γενική Διεύθυνση για θέματα διοίκησης, στελέχωσης, προϋπολογισμού, ασφάλειας και επικοινωνίας και πληροφοριακών συστημάτων στο πλαίσιο της ΕΥΕΔ, υπό τη διαχείριση του Εκτελεστικού Γενικού Γραμματέα,⁵¹

4) τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Σχεδιασμού (CMPD), τη Μη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων (CPCC), το Στρατιωτικό Επιτελείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUMS) και το Κέντρο Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (SITCEN).⁵² Τα παραπάνω βρίσκονται υπό την εξουσία και ευθύνη της Ashton την οποία επικουρούν στο έργο της.

❖ Η κεντρική διοίκηση της νέας διπλωματικής υπηρεσίας περιλαμβάνει:

1) ένα τμήμα στρατηγικού σχεδιασμού της πολιτικής,

2) ένα νομικό τμήμα υπό τη διοικητική εξουσία του Εκτελεστικού Γενικού Γραμματέα,

3) τμήματα για τις διοργανικές σχέσεις, την πληροφόρηση και τη δημόσια διπλωματία, τους εσωτερικούς λογιστικούς ελέγχους και τις επιθεωρήσεις, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.⁵³

❖ Τέλος, η ΕΥΕΔ παρέχει την υποστήριξή της στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας (EDA), στο Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUSC), στο Ινστιτούτο Μελετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Ασφάλειας (EU ISS) και στην Ευρωπαϊκή Ακαδημία Ασφάλειας και Άμυνας (ESDC).

Στο Παράρτημα 1 παρουσιάζονται αναλυτικά οι ανώτεροι υπάλληλοι της ΕΥΕΔ και το περιεχόμενο των Γενικών Διευθύνσεων.

⁵¹ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 4 (3α), (2010/427/EE)

⁵² Europa, (18/10/2010), ‘European External Action Service’,

http://europa.eu/legislation_summaries/foreign_and_security_policy/cfsp_and_esdp_implementation/rx_0013_en.htm

⁵³ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ,, Άρθρο 4 (3β), (2010/427/EE)

3.3. Το προσωπικό

Σήμερα η ΕΥΕΔ αποτελείται από 3611 υπαλλήλους: 1551 υπάλληλοι εργάζονται στις Βρυξέλλες και 2060 υπάλληλοι στις αντιπροσωπείες. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, το προσωπικό της νέας υπηρεσίας περιλαμβάνει υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου, υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και υπαλλήλους αποσπασμένους από τις εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών – μελών της ΕΕ.⁵⁴ Οι τελευταίοι διορίζονται ως έκτακτοι υπάλληλοι και υπάρχει η δυνατότητα ανανέωσης των συμβάσεών τους πέραν του ορίου των έξι ετών.⁵⁵ Επιπλέον, η ΕΥΕΔ προσφεύγει σε περιορισμένο αριθμό ειδικών αποσπασμένων εθνικών εμπειρογνωμόνων (AEE) σε περίπτωση ανάγκης.⁵⁶

Στόχος του προσωπικού είναι η εκτέλεση των καθηκόντων του με γνώμονα τα συμφέροντα της ΕΕ.⁵⁷ Το προσωπικό δεν δέχεται υποδείξεις από κυβερνήσεις, αρχές, οργανώσεις ή πρόσωπα εκτός της ΕΥΕΔ ή από φορείς ή πρόσωπα εκτός του Υπατου Εκπροσώπου, ούτε δέχεται πληρωμή οποιασδήποτε φύσεως από άλλη πηγή εκτός της νέας υπηρεσίας.⁵⁸

Ο Υπατος Εκπρόσωπος διορίζει το προσωπικό⁵⁹ δηλαδή καθορίζει τις διαδικασίες επιλογής οι οποίες διεξάγονται με διαφάνεια. Οι προσλήψεις πραγματοποιούνται με βάση την αξία, την εμπειρία, την αριστεία,⁶⁰ τα προσόντα.

⁵⁴ Vanhoonacker, S. & Reslow, N. (2010), ‘The European External Action Service: Living Forwards by Understanding Backwards’, European Foreign Affairs Review 15: 1-18, Kluwer Law International BV, p.14.

⁵⁵ Europa, (Brussels, 9 June 2010), ‘Commission sets out staffing measures for External Action Service’, IP/10/705, <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/705>

⁵⁶ European Parliament, (2010), ‘ Strengthening the EU’s External Representation: The Role of the European External Action Service’, Directorate – General for External Policies, Policy Department, p.8.

⁵⁷ Emmanouilidis, J. & Swieboda, P. (2011), ‘Making the EU’s Voice Heard Globally’, Think Global – Act European.

⁵⁸ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 6 (4), (2010/427/EE)

⁵⁹ Euobserver, Rettman, A. (23/10/2009), ‘EU states near agreement on diplomatic service’, <http://euobserver.com/24/28878>

⁶⁰ ‘European Parliament resolution of 22 October 2009 on the institutional aspects of setting up the European External Action Service’, 6 (a), (2009/2133(INI)).

Επιδιώκεται η εξασφάλιση υπηρεσιών προσωπικού με το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ικανότητας, αποδοτικότητας και ακεραιότητας. Επιπλέον, στόχος είναι η εξασφάλιση της γεωγραφικής ισορροπίας, η παρουσία στην ΕΥΕΔ υπηκόων από το σύνολο των κρατών – μελών και η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων,⁶¹ αν και παρατηρείται ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται.

Οι υπάλληλοι της ΕΕ και οι έκτακτοι υπάλληλοι των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών των κρατών – μελών έχουν τα ίδια δικαιώματα, υποχρεώσεις και αντιμετώπιση. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ έκτακτου προσωπικού και των υπαλλήλων της Ένωσης όσον αφορά την ανάθεση καθηκόντων τα οποία εκτελούνται σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων και τις πολιτικές που εφαρμόζει η ΕΥΕΔ. Τα κράτη - μέλη υποστηρίζουν την ΕΕ στην εκτέλεση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από οποιαδήποτε ευθύνη του έκτακτου προσωπικού της υπηρεσίας.⁶²

Οι μόνιμοι υπάλληλοι της Ένωσης οι οποίοι προέρχονται από την Επιτροπή και τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, αντιπροσωπεύουν το 60% του προσωπικού της ΕΥΕΔ, ενώ οι αποσπασμένοι διπλωμάτες των κρατών – μελών το 40%.⁶³ H Ashton οφείλει να υποβάλλει κάθε χρόνο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τη συμπλήρωση των θέσεων στη νέα υπηρεσία.

Οι υπάλληλοι και το έκτακτο προσωπικό οι οποίοι καταλάμβαναν θέση στις υπηρεσίες και λειτουργίες της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής που παρουσιάζονται στο τέλος της παρούσας υποενότητας, μετατέθηκαν στην ΕΥΕΔ. Την 1^η Ιανουαρίου 2011 μεταφέρθηκαν οι πρώτοι 1643 μόνιμοι υπάλληλοι. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ακριβή στοιχεία.⁶⁴

⁶¹ Hillion, C. & Lefebvre, M. (2010), ‘Le service européen pour l’action extérieure: vers une diplomatie commune ?’, Fondation Robert Schuman, p.6.

⁶² Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 6 (7), (2010/427/EE)

⁶³ Laatiainen, K. V. (2010), ‘Multilateral Leadership at the UN after the Lisbon Treaty’, European Foreign Affairs Review 15: 475-493, Kluwer Law International BV, p.481.

⁶⁴ Europa, (Brussels, 21 December 2010), ‘A new step in the setting - up of the EEAS: Transfer of staff on 1 January 2011’, IP/10/1769
http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1769&format=HTML_&aged=0&language=en&guiLanguage=en

<u>Commission:</u> Transfer of posts from DG External Relations (RELEX)	<u>Commission:</u> Transfer of posts from DG Development (DEV)	<u>Commission:</u> Transfer of posts from Commission Delegations	<u>Council:</u> Transfer of posts from Council	<u>New posts</u> 2010/2011	<u>Total</u>
585	93	436	411	118	1643

Τέλος, παρουσιάζουμε τις υπηρεσίες και τις λειτουργίες που μεταφέρθηκαν από το Συμβούλιο και την Επιτροπή στην ΕΥΕΔ.⁶⁵

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ:

-CSDP και δομές διαχείρισης κρίσεων:

- Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Σχεδιασμού (CMPD)
- Μη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων (CPCC)
- Στρατιωτικό Επιτελείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUMS)
 - Υπηρεσίες υπό την άμεση εξουσία του DGEUMS
 - Διεύθυνση αρχικής ιδέας και δυνατοτήτων
 - Διεύθυνση Πληροφοριών
 - Διεύθυνση Επιχειρήσεων
 - Διεύθυνση Υλικοτεχνικής Υποδομής
 - Διεύθυνση συστημάτων επικοινωνιών και πληροφοριών
- Επιχειρησιακό Κέντρο της ΕΕ (SITCEN)
 - ⇒ Εξαιρείται το προσωπικό του SITCEN που υποστηρίζει την Αρχή Πιστοποίησης της Ασφάλειας.

⁶⁵ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Παράρτημα, (2010/427/EE)

-Γενική Διεύθυνση Ε:

- Οντότητες υπό την άμεση εξουσία του Γενικού Διευθυντή
- Διεύθυνση για τη Βόρεια και Νότια Αμερική και τα Ηνωμένα Έθνη
- Διεύθυνση για τα Δυτικά Βαλκάνια, την Ανατολική Ευρώπη και την Κεντρική Ασία
- Διεύθυνση για τη μη Διάδοση Όπλων Μαζικής Καταστροφής
- Διεύθυνση Κοινοβουλευτικών Υποθέσεων στον τομέα της ΚΕΠΠΑ
- Γραφείο Συνδέσμου στη Νέα Υόρκη
- Γραφείο Συνδέσμου στη Γενεύη

-*Υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου αποσπασμένοι στους Ειδικούς Εκπροσώπους της ΕΕ και στις αποστολές ΚΠΑΑ*

ΕΠΙΤΡΟΠΗ (συμπεριλαμβανομένων των αντιπροσωπειών):

-Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων:

- Όλες οι στελεχικές θέσεις και το απευθείας υπαγόμενο σε αυτές προσωπικό υποστήριξης
- Διεύθυνση Α (Πλατφόρμα κρίσεων και συντονισμός πολιτικής στα πλαίσια της ΚΕΠΠΑ)
- Διεύθυνση Β (Πολυμερείς σχέσεις και ανθρώπινα δικαιώματα)
- Διεύθυνση Γ (Βόρεια Αμερική, Ανατολική Ασία, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, ΕΟΧ, ΕΖΕΣ, Σαν Μαρίνο, Ανδόρα, Μονακό)
- Διεύθυνση Δ (Συντονισμός της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας)
- Διεύθυνση Ε (Ανατολική Ευρώπη, Νότιος Καύκασος, Δημοκρατίες της Κεντρικής Ασίας)
- Διεύθυνση ΣΤ (Μέση Ανατολή, Νότια Μεσόγειος)
- Διεύθυνση Ζ (Λατινική Αμερική)
- Διεύθυνση Η (Ασία εκτός Ιαπωνίας και Κορέας)
- Διεύθυνση Θ (Πόροι της έδρας, πληροφορίες, διοργανικές σχέσεις)

- Διεύθυνση I (Εξωτερική Υπηρεσία)
 - Διεύθυνση IA (Στρατηγική, συντονισμός και ανάλυση)
 - Ειδική Ομάδα για την Ανατολική Εταιρική Σχέση
 - Μονάδα Relex-01 (λογιστικός έλεγχος)
- ⇒ Εξαιρείται το προσωπικό υπεύθυνο για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών μέσων και το προσωπικό υπεύθυνο για την καταβολή των μισθών και επιδομάτων του προσωπικού στις αντιπροσωπείες.

-Εξωτερική Υπηρεσία:

- Όλοι οι επικεφαλής αντιπροσωπειών και αναπληρωτές επικεφαλής αντιπροσωπειών καθώς και το απευθείας υπαγόμενο σε αυτούς προσωπικό υποστήριξης
 - Όλα τα πολιτικά τμήματα ή υποτομείς και το προσωπικό τους
 - Όλα τα τμήματα πληροφοριών και δημόσιας διπλωματίας και το προσωπικό τους
 - Όλα τα διοικητικά τμήματα
- ⇒ Εξαιρείται ο υπεύθυνος του προσωπικού για την εφαρμογή των χρηματοοικονομικών μέσων.

-Γενική Διεύθυνση για την Ανάπτυξη:

- Διεύθυνση Δ (ΑΚΕ II – Δυτική και Κεντρική Αφρική, Καραϊβική και Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη) εκτός της ειδικής ομάδας YXE
- Διεύθυνση E (Κέρας της Αφρικής, Ανατολική και Νότιος Αφρική, Ινδικός Ωκεανός και Ειρηνικός)
- Μονάδα CI (ΑΚΕ I: Προγραμματισμός της ενίσχυσης και διαχείριση): Προσωπικό υπεύθυνο για τον προγραμματισμό
- Μονάδα C2 (Παναφρικανικά θέματα και θεσμικά όργανα, διακυβέρνηση και μετανάστευση): προσωπικό υπεύθυνο για τις παναφρικανικές σχέσεις
- Κρατούσες στελεχικές θέσεις και το απευθείας υπαγόμενο σε αυτές προσωπικό υποστήριξης.

3.4. Οι αντιπροσωπείες

Με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, οι αντιπροσωπείες της Επιτροπής έγιναν αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό την εποπτεία του Υπατου Εκπροσώπου και εντάχθηκαν στη δομή της ΕΥΕΔ.⁶⁶ Μετατράπηκαν σε αναβαθμισμένες αντιπροσωπείες και απέκτησαν μεγαλύτερη εξουσία και περισσότερες αρμοδιότητες. Ανέλαβαν το ρόλο που εκτελούσαν προηγουμένως οι εθνικές πρεσβείες του κράτους – μέλους το οποίο κατείχε την εκ περιτροπής Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ⁶⁷ και συγχωνεύθηκαν με τις ανεξάρτητες αντιπροσωπείες του Συμβουλίου σε όλο τον κόσμο.

Με αυτόν τον τρόπο, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ έχουν αναλάβει τον ρόλο του συντονισμού των εθνικών πρεσβειών, μιλούν για την Ένωση στο σύνολό της και αντιπροσωπεύουν τις πολιτικές της και όχι μόνο την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία επικεντρωνόταν στο εμπόριο και τη βοήθεια. Συντονίζουν τις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ και διενεργούν ορισμένες υποστηρικτικές εργασίες όσον αφορά τη διπλωματική και προξενική προστασία των πολιτών της. Επιπλέον, βρίσκονται στη διάθεση του Κοινοβουλίου για θέματα που αφορούν τη χώρα με την οποία σχετίζονται.⁶⁸ Σήμερα, λειτουργεί ένα δίκτυο 140 αντιπροσωπειών της Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Επτά αντιπροσωπείες εκπροσωπούν την ΕΕ στα αρχηγεία των διεθνών οργανισμών στη Γενεύη, τη Νέα Υόρκη, το Παρίσι, τη Ρώμη, τη Βιέννη, το Στρασβούργο και την Αντίς Αμπέμπα.⁶⁹ Η αντιπροσωπεία της Ουάσιγκτον με πρέσβη τον Joao Vale de Almeida, ήταν η πρώτη αντιπροσωπεία της ΕΕ που αναβαθμίστηκε.

Κάθε αντιπροσωπεία της Ένωσης τίθεται υπό την εξουσία ενός επικεφαλής. Ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας διορίζεται από τον Υπατο Εκπρόσωπο και θεωρείται

⁶⁶ Presidency Report to the European Council on the European External Action Service, 23 October 2009, Brussels, 14930/09.

⁶⁷ Laatikainen, K. V. (2010), ‘Multilateral Leadership at the UN after the Lisbon Treaty’, European Foreign Affairs Review 15: 475-493, Kluwer Law International BV, p.479.

⁶⁸ Euobserver, Mahony, H. (24/03/2010), ‘Ashton makes concessions to Parliament on diplomatic service’, <http://euobserver.com/9/29748>

⁶⁹ Wouters, J. & Duquet, S. (2011), ‘The EU, EEAS and Union Delegations and International Diplomatic Law: New Horizons’, Leuven Centre for Global Governance Studies, Working Paper No. 62 – May 2011, p.8.

‘πρέσβης της Ένωσης’. Έχει υπό την εξουσία του το σύνολο του προσωπικού και των δραστηριοτήτων της αντιπροσωπείας. Όπως αναφέραμε στην προηγούμενη υποενότητα, η ΕΥΕΔ αποτελείται από υπαλλήλους των αρμοδίων διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθώς και από αποσπασμένο προσωπικό των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών των κρατών – μελών. Για να εξασφαλιστεί η ισορροπημένη εκπροσώπηση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών, το ένα τρίτο των διπλωματικών υπαλλήλων στις αντιπροσωπείες είναι εθνικοί διπλωμάτες. Ο επικεφαλής είναι υπόλογος έναντι του Υπατου Εκπροσώπου για τη γενική διαχείριση των εργασιών της αντιπροσωπείας και την εξασφάλιση του συντονισμού των δράσεων της ΕΕ.⁷⁰ Λαμβάνει οδηγίες από την Ashton και την ΕΥΕΔ και είναι υπεύθυνος για την εκτέλεσή τους. Επιπλέον, εκτελεί τις λειτουργικές δαπάνες σε σχέση με τα σχέδια της Ένωσης στην αντίστοιχη τρίτη χώρα.⁷¹ Επίσης, ο επικεφαλής έχει την εξουσία να εκπροσωπεί την ΕΕ στη χώρα όπου είναι διαπιστευμένη η αντιπροσωπεία, να συνάπτει συμβάσεις και να παρίσταται ενώπιον του δικαστηρίου.⁷²

Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για την οργάνωση και τη λειτουργία της ΕΥΕΔ, ο Υπατος Εκπρόσωπος, σε συμφωνία με το Συμβούλιο και την Επιτροπή, αποφασίζει να ανοίξει ή να κλείσει μια αντιπροσωπεία. Συμφωνεί τις απαραίτητες διευθετήσεις με την αντίστοιχη χώρα υποδοχής, το διεθνή οργανισμό ή την τρίτη χώρα. Λαμβάνει μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τα κράτη υποδοχής χορηγούν προνόμια και ασυλίες στο προσωπικό και στα περιουσιακά στοιχεία των αντιπροσωπειών της ΕΕ.

Οι αντιπροσωπείες υποστηρίζουν τα κράτη – μέλη στο πλαίσιο των διπλωματικών τους σχέσεων και της παροχής προξενικής προστασίας σε πολίτες

⁷⁰ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 5 (2), (2010/427/EE)

⁷¹ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 5 (4), (2010/427/EE)

⁷² Wouters, J. & Duquet, S. (2011), ‘The EU, EEAS and Union Delegations and International Diplomatic Law: New Horizons’, Leuven Centre for Global Governance Studies, Working Paper No. 62 – May 2011, p.12

της Ένωσης σε τρίτες χώρες, υπό καθεστώς ατέλειας.⁷³ Ενεργούν σύμφωνα με τα αιτήματα των κρατών – μελών με σκοπό να προστατεύουν τους πολίτες της ΕΕ οι οποίοι δεν μπορούν να στραφούν στα εθνικά προξενεία τους. Επιπλέον, ανταποκρίνονται στις ανάγκες των θεσμικών ευρωπαϊκών οργάνων στο πλαίσιο των επαφών τους με τους διεθνείς οργανισμούς ή τις τρίτες χώρες όπου οι αντιπροσωπείες είναι διαπιστευμένες. Επίσης, συνεργάζονται και ανταλλάζουν πληροφορίες με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών – μελών της ΕΕ.

Ο Εκτελεστικός Γενικός Γραμματέας της ΕΥΕΔ αξιολογεί ανά διαστήματα τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί κάθε αντιπροσωπεία. Για τον σκοπό αυτό, πραγματοποιούνται διοικητικοί και οικονομικοί έλεγχοι. Στο έργο αυτό του Εκτελεστικού Γενικού Γραμματέα μπορούν να συμβάλλουν και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για παράδειγμα, η OLAF μπορεί να λάβει μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης.⁷⁴

Στο Παράρτημα 2 παρουσιάζουμε ενδεικτικά 25 επικεφαλής και αναπληρωτές επικεφαλής των αντιπροσωπειών οι οποίοι διορίστηκαν πρόσφατα. 16 προέρχονται από τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών – μελών, 7 από την ΕΥΕΔ και 2 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.⁷⁵

Τέλος, τα καθήκοντα των επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης μπορούν να συνδυαστούν με τη λειτουργία των Ειδικών Εντεταλμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Special Representatives) οι οποίοι συνεργάζονται με την ΕΥΕΔ. Ενώ παλαιότερα το Συμβούλιο είχε το δικαίωμα να διορίσει έναν ΕΕΕΕ όποτε υπήρχε ανάγκη, η Συνθήκη της Λισσαβώνας ορίζει ότι ο διορισμός πραγματοποιείται μετά από πρόταση του Υπατου Εκπροσώπου, δηλαδή η Ashton ασκεί αποκλειστικό δικαίωμα πρωτοβουλίας για το διορισμό και την τροποποίηση ή παράταση της

⁷³ Hillion, C. & Lefebvre, M. (2010), 'Le service européen pour l'action extérieure: vers une diplomatie commune ?', Fondation Robert Schuman, p.6.

⁷⁴ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 5 (5), (2010/427/EE)

⁷⁵ European Voice, Taylor, S. (01/09/2011), 'French nationals dominate senior EEAS appointments', <http://www.europeanvoice.com/>

εντολής του.⁷⁶

Σήμερα η ΕΕ έχει Ειδικούς Εντεταλμένους σε διάφορες χώρες και περιοχές του κόσμου, όπως παρατηρούμε στον παρακάτω πίνακα.⁷⁷ Οι ΕΕΕΕ προάγουν τις πολιτικές και τα συμφέροντα της Ένωσης σε περιοχές και χώρες όπου κυριαρχούν συγκρούσεις. Διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην προσπάθεια για την εδραίωση της ειρήνης, της σταθερότητας και του κράτους δικαίου μέσω της διατήρησης του πολιτικού διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους περιφερειακούς παράγοντες, της διευκόλυνσης ή της διεξαγωγής διαπραγματεύσεων για την ειρήνη και της εποπτείας των πολιτικών διαδικασιών. Επιπλέον, υποστηρίζουν το έργο της Catherine Ashton στις εν λόγω περιοχές. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη μιας ισχυρότερης και πιο αποτελεσματικής ΚΕΠΠΑ και στις προσπάθειες της ΕΕ να καταστεί πιο αποτελεσματική, συνεκτική και πιο ικανός παράγοντας στην παγκόσμια σκηνή.

Philippe Lefort: EUSR for the South Caucasus and the crisis in Georgia until 30/06/12
Bernardino León: EUSR for the Southern Mediterranean region until 30/06/12
Rosalind Marsden: EUSR for Sudan until 30/06/12
Pierre Morel: EUSR for Central Asia until 30/06/12
Vygandas Usackas: EUSR in Afghanistan until 30/06/12
Koen Vervaeke: EUSR to the African Union, in Addis Ababa until 30/06/12
Peter Sørensen: EUSR in Bosnia and Herzegovina until 30/06/15

⁷⁶ Adebahr, C. (01/2011), ‘Working inside out: what role for Special Envoys in the European External Action Service?’, European Policy Centre.

⁷⁷ Europa, (23/09/2011), ‘EU Special Representatives’,
<http://www.consilium.europa.eu/policies/foreign-policy/eu-special-representatives?lang=en>

3.5. Ο προϋπολογισμός

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίστηκαν στην έκθεση της Συνηδικής Προεδρίας για την ίδρυση της ΕΥΕΔ και συμφωνήθηκαν από το Συμβούλιο στις 23 Οκτωβρίου 2009, προβλέπεται αυτονομία από την άποψη του διοικητικού προϋπολογισμού και της διαχείρισης του προσωπικού της υπηρεσίας. Ο Υπατος Εκπρόσωπος προτείνει έναν προϋπολογισμό για την ΕΥΕΔ, η οποία αποτελεί ξεχωριστό τμήμα του προϋπολογισμού της ΕΕ. Με την έναρξη ισχύος της Απόφασης του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, η Ashton υπέβαλε στην Επιτροπή κατάσταση προβλέψεων των δαπανών, των εσόδων της υπηρεσίας και ένα πίνακα του προσωπικού προκειμένου η Επιτροπή να καταθέσει σχέδιο διαρθρωτικού προϋπολογισμού. Από την 1η Ιανουαρίου 2011, η ΕΥΕΔ έχει αναλάβει την πλήρη ευθύνη της διαχείρισης και των σχετικών διοικητικών, οικονομικών και συμβατικών υποχρεώσεων. Το 2011 οι διοικητικές δαπάνες του προϋπολογισμού για τη νέα υπηρεσία ανήλθαν σε 464 εκατομμύρια ευρώ εκ των οποίων τα 280 εκατομμύρια προορίζονταν για τις αντιπροσωπείες και τα 184 εκατομμύρια για τα αρχηγεία.⁷⁸ Το συνολικό μέγεθος του προϋπολογισμού της ΕΕ και το προβλεπόμενο ποσό της ΕΥΕΔ, αναμένεται να επηρεαστούν από την ευρύτερη επίπτωση της οικονομικής κρίσης σε όλη την Ευρώπη τα επόμενα χρόνια.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 (παράγραφος 1) της ΣΕΕ και το άρθρο 317 της ΣΛΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το θεσμικό όργανο επιφορτισμένο με την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη διαχείριση των προγραμμάτων. Αναθέτει στους επικεφαλής των αντιπροσωπειών την εκτέλεση των επιχειρησιακών πιστώσεων για λογαριασμό της.⁷⁹ Όταν οι επικεφαλής ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες εξαρτώνται από την Επιτροπή ως αρμόδιο θεσμικό όργανο για τον καθορισμό, την άσκηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των καθηκόντων τους και των ευθυνών τους

⁷⁸ Wouters, J. & Duquet, S. (2011), 'The EU, EEAS and Union Delegations and International Diplomatic Law: New Horizons', Leuven Centre for Global Governance Studies, Working Paper No. 62 – May 2011, p.8.

⁷⁹ Γνώμη (αριθ. 4/2010) σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, (2010/C 145/02), Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

και στη συνέχεια εκείνη ενημερώνει τον Ύπατο Εκπρόσωπο. Οι επικεφαλής συνεργάζονται με την Επιτροπή ώστε να εξασφαλίζεται η νομιμότητα και η κανονικότητα των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κατά τη διαχείριση των πόρων και η αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.⁸⁰ Σε περίπτωση σύγκρουσης, οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών ενημερώνουν τους αρμόδιους Γενικούς Διευθυντές της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ οι οποίοι με τη σειρά τους λαμβάνουν μέτρα για την εξομάλυνση της κατάστασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 (παράγραφοι 1 και 3) της Απόφασης του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, ο Ύπατος Εκπρόσωπος θεσπίζει εσωτερικούς κανόνες για τη διαχείριση των γραμμών του προϋπολογισμού που αφορούν τη διοίκηση. Οι λειτουργικές δαπάνες παραμένουν στο τμήμα Επιτροπή του προϋπολογισμού. Κατά την εκπόνηση των εκτιμήσεων των διοικητικών δαπανών της υπηρεσίας, η Ashton διαβουλεύεται με τον επίτροπο που είναι υπεύθυνος για την αναπτυξιακή πολιτική και τον επίτροπο για την πολιτική γειτονίας.

Επιπλέον, η ΕΥΕΔ καταρτίζει κατάσταση των προβλεπομένων δαπανών της για το επόμενο οικονομικό έτος σύμφωνα με το άρθρο 314 της ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή συγκεντρώνει τις καταστάσεις αυτές σε σχέδιο προϋπολογισμού, το οποίο περιλαμβάνει πρόβλεψη των εσόδων και των δαπανών και ενδέχεται να περιέχει αποκλίνουσες προβλέψεις. Η Επιτροπή καταθέτει πρόταση που περιέχει το σχέδιο προϋπολογισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μπορεί να το τροποποιήσει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.⁸¹ Επίσης, μαζί με το σχέδιο του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή διαβιβάζει στην αρμόδια αρχή για τον προϋπολογισμό ένα έγγραφο εργασίας. Στο έγγραφο αυτό παρουσιάζονται αναλυτικά τα έξοδα τα οποία αφορούν την εξωτερική δράση της ΕΕ και με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η δημοσιονομική διαφάνεια.

⁸⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1081/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δύον αφορά την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης.

⁸¹ ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρο 314 (1) και (2) (ΣΛΕΕ), (2008/C 115)

Τέλος, συμφώνα με το άρθρο 319 της ΣΛΕΕ ‘το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού.’⁸² Η ΕΥΕΔ υπόκειται στις διαδικασίες χορήγησης απαλλαγής του ίδιου άρθρου. Επιπλέον, η νέα υπηρεσία της ΕΕ οφείλει να συνεργάζεται με τα θεσμικά όργανα τα οποία εμπλέκονται στη διαδικασία χορήγησης απαλλαγής, δηλαδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και πρέπει να παρέχει σε αυτά τις απαραίτητες πληροφορίες και να συμμετέχει στις συνεδριάσεις των σχετικών φορέων.⁸³

⁸² ‘Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης’, Άρθρο 319 (ΣΛΕΕ), (2008/C 115)

⁸³ Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, Άρθρο 8 (6), (2010/427/ΕΕ)

4. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΕΔ

4.1. Η θεσμική φύση της ΕΥΕΔ

Η Συνθήκη της Λισσαβώνας προβλέπει την ίδρυση της ΕΥΕΔ για να επικουρεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο, όπως αναφέρει το άρθρο 27, παράγραφος 3 (ΣΕΕ). Πριν την έναρξη ισχύος της Συνθήκης, παρουσιάστηκαν δύο εκθέσεις: η ‘Έκθεση σχετικά με τις θεσμικές πτυχές της δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης’ της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων με εισηγητή τον Elmar Brok, η οποία υιοθετήθηκε ως πρόταση ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 22 Οκτωβρίου 2009 και η ‘Έκθεση της Προεδρίας προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης’ της 23^{ης} Οκτωβρίου 2009. Οι δύο εκθέσεις παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για τη θεσμική φύση της ΕΥΕΔ.

Στην πρώτη έκθεση γίνεται αναφορά στη συνέπεια στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6β της έκθεσης, η ΕΥΕΔ έχει ‘ευθύνη σε σχέση με τη διασφάλιση της συνέπειας μεταξύ της εξωτερικής της δράσης και των άλλων πολιτικών που ασκεί’ στην ΕΕ και οφείλει ‘να βελτιώνει τη συνεκτικότητα της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και της εκπροσώπησής της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων’. ‘Αποτελεί την εύλογη μετεξέλιξη του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ’ (παράγραφος Γ). Επιπλέον, η ΕΥΕΔ είναι ‘μια *sui generis* υπηρεσία από οργανωτική και δημοσιονομική άποψη’ (παράγραφος 7 της έκθεσης).

Στην έκθεση της Σουηδικής Προεδρίας της 23^{ης} Οκτωβρίου 2009, γίνεται αναφορά στη συνεργασία και τη διαβούλευση μεταξύ της ΕΥΕΔ και της Επιτροπής, του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σύμφωνα με την έκθεση, η υπηρεσία ‘πρέπει να επικουρεί τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τον Πρόεδρο καθώς και τα μέλη της Επιτροπής στα αντίστοιχα καθήκοντά τους στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων’ (παράγραφος 3). Επιπλέον, ‘πρέπει να υπάρχει στενότατη συνεργασία και διαβούλευση μεταξύ του Ύπατου Εκπροσώπου και της ΕΥΕΔ και των αρμόδιων Επιτρόπων και των υπηρεσιών τους’ (παράγραφος 10). Επίσης, είναι απαραίτητο να θεσπιστούν αποτελεσματικές διαδικασίες

διαβούλευσης μεταξύ της ΕΥΕΔ και των υπηρεσιών της Επιτροπής με εξωτερικές αρμοδιότητες (παράγραφος 13) και ο ‘Υπατος Εκπρόσωπος πρέπει να διαβουλεύεται τακτικά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ’ (παράγραφος 15). Τέλος, όπως και στην προηγούμενη έκθεση έτσι και σε αυτήν αναφέρεται ο όρος *sui generis*. Σύμφωνα με την παράγραφο 16 της έκθεσης της Σουηδικής Προεδρίας, η υπηρεσία ‘πρέπει να έχει ένα οργανωτικό καθεστώς που να αντανακλά και να υποστηρίζει το μοναδικό της ρόλο και καθήκοντα στο σύστημα της ΕΕ. Η ΕΥΕΔ θα πρέπει να είναι μια υπηρεσία *sui generis*, χωριστή από την Επιτροπή και τη Γραμματεία του Συμβουλίου’ και να ‘διαθέτει αυτονομία από την άποψη του διοικητικού προϋπολογισμού και της διοίκησης προσωπικού’.

Το προοίμιο της Απόφασης του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ, επιβεβαιώνει ότι η συνοχή παραμένει ο τελικός στόχος της δημιουργίας της υπηρεσίας:⁸⁴ ‘η Ένωση μεριμνά για τη συνοχή μεταξύ των διαφόρων τομέων της εξωτερικής δράσης και μεταξύ αυτών και των άλλων πολιτικών της’ (παράγραφος 2). Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 1 (παράγραφος 2) της Απόφασης, η ΕΥΕΔ ‘είναι ένας λειτουργικά αυτόνομος φορέας της ΕΕ, χωριστός από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή και διαθέτει την ικανότητα δικαίου που είναι απαραίτητη για τη εκτέλεση των καθηκόντων της και την επίτευξη των στόχων της’.

Παρατηρούμε ότι στις δύο προηγούμενες εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Σουηδικής Προεδρίας γίνεται αναφορά στη νέα ‘*sui generis*’ υπηρεσία, ενώ η Απόφαση του Συμβουλίου παρουσιάζει την ΕΥΕΔ ως ένα λειτουργικά αυτόνομο φορέα της Ένωσης. Αν και ο όρος αυτός δεν διατηρήθηκε στην Απόφαση της 26^{ης} Ιουλίου 2010,⁸⁵ η ΕΥΕΔ αποτελεί μια *sui generis* υπηρεσία όπως θα δούμε στην παρακάτω υποενότητα.

⁸⁴ Van Vooren, B. (2011), ‘A legal – institutional perspective on the European External Action Service’, Common Market Law Review 48: 475-502, Kluwer Law International, p.480

⁸⁵ Hillion, C. & Lefebvre, M. (2010), ‘Le service européen pour l'action extérieure: vers une diplomatie commune?’, Fondation Robert Schuman, p.5.

4.2. Τα χαρακτηριστικά της νέας *sui generis* υπηρεσίας

Η λατινική έκφραση ‘*sui generis*’ χρησιμοποιείται για να δηλώσει ότι κάτι φέρει κυριολεκτικά την έννοια του δικού του είδους ή γένους, ή κατέχει μοναδικά χαρακτηριστικά τα οποία δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποιο ήδη προϋπάρχον ευρύτερο σύνολο. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, η ΕΥΕΔ χαρακτηρίζεται από μοναδικότητα και διαφορετικότητα.

Η ΕΥΕΔ δεν είναι θεσμός ούτε όργανο αλλά μια νέα υπηρεσία. Το άρθρο 13, παράγραφος 1 (ΣΕΕ) απαριθμεί τα 7 θεσμικά όργανα της Ένωσης: το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, το Δικαστήριο της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ελεγκτικό Συνέδριο. Στην παραπάνω λίστα δεν συμπεριλαμβάνεται η νέα διπλωματική υπηρεσία. Σύμφωνα με το προοίμιο της Απόφασης του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 (παράγραφος 8), η ΕΥΕΔ αντιμετωπίζεται ως θεσμικό όργανο μόνο κατά την έννοια του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης: ‘Για θέματα που αφορούν το προσωπικό της, η ΕΥΕΔ θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως θεσμικό όργανο κατά την έννοια του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και του καθεστώτος που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό των Κοινοτήτων (ΚΛΠ). Ο Υπατος Εκπρόσωπος θα είναι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή έναντι τόσο των υπαλλήλων για τους οποίους ισχύει ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης όσο και έναντι του λοιπού προσωπικού για το οποίο ισχύει το ΚΛΠ. Ο αριθμός των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού θα αποφασίζεται κατ’ έτος στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού και θα απεικονίζεται στον πίνακα προσωπικού’. Όμως το άρθρο 27 (ΣΕΕ) δεν προβλέπει τη δημιουργία ενός επιπλέον θεσμού αλλά τη σύσταση της νέας ‘υπηρεσίας’.

Η ΕΥΕΔ τίθεται υπό την εξουσία του Υπατου Εκπροσώπου τον οποίο υποστηρίζει στην επιτέλεση των καθηκόντων του για την άσκηση της ΚΕΠΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΠΑΑ, στην ιδιότητά του ως Προέδρου του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων χωρίς να θίγονται τα καθήκοντα της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και στην ιδιότητά του ως Αντιπροέδρου της Επιτροπής. Επιπλέον, ‘η ΕΥΕΔ επικουρεί τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, τον Πρόεδρο της Επιτροπής και την

Επιτροπή κατά την άσκηση των αντίστοιχων καθηκόντων τους στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων' (άρθρο 2 της Απόφασης του Συμβουλίου).

Ο Υπατος Εκπρόσωπος είναι υπεύθυνος για τον πολιτικό συντονισμό της εξωτερικής δράσης της ΕΕ με σκοπό την ενότητα, τη συνεκτικότητα και την αποτελεσματικότητα της δράσης αυτής μέσω της χρήσης των εξής μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας: του μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, του ευρωπαϊκού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης, του μηχανισμού συνεργασίας με τις εκβιομηχανισμένες χώρες, του μηχανισμού συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και του μηχανισμού σταθερότητας. Η ΕΥΕΔ συμβάλλει στον κύκλο προγραμματισμού και διαχείρισης των μηχανισμών αυτών και είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των εξής αποφάσεων της Επιτροπής σχετικά με τις στρατηγικές, πολυετείς δράσεις στο πλαίσιο του κύκλου προγραμματισμού: α) των κατανομών πόρων ανά χώρα προκειμένου να καθορισθεί το συνολικό χρηματοδοτικό πλαίσιο για κάθε περιφέρεια, β) των εγγράφων στρατηγικής ανά χώρα και των εγγράφων περιφερειακής στρατηγικής και γ) των εθνικών και περιφερειακών ενδεικτικών προγραμμάτων. Ο ΥΕ και η ΕΥΕΔ συνεργάζονται με τα αρμόδια μέλη και τις υπηρεσίες της Επιτροπής κατά τη διάρκεια του προγραμματισμού, του σχεδιασμού και της εφαρμογής των μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας (άρθρο 9 της Απόφασης του Συμβουλίου).

Επιπλέον, η ΕΥΕΔ είναι ένας 'λειτουργικά αυτόνομος φορέας' με μια *sui generis* δομή ξεχωριστή από το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Αποτελεί μια ανεξάρτητη υπηρεσία η οποία λειτουργεί με πρωτότυπο και διαφορετικό τρόπο από τα υπάρχοντα μοντέλα της ΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 1 (παράγραφος 4) της Απόφασης του Συμβουλίου, 'η ΕΥΕΔ αποτελείται από κεντρική διοίκηση και από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς'. Όπως αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα, η κεντρική διοίκηση περιλαμβάνει έναν Εκτελεστικό Γενικό Γραμματέα, δύο Αναπληρωτές Γενικούς Γραμματείς, έναν Chief Operating Officer, διάφορες Γενικές Διευθύνσεις, ένα τμήμα στρατηγικού σχεδιασμού πολιτικής, ένα νομικό τμήμα και διάφορα άλλα τμήματα. Όσον αφορά στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής, έγιναν αντιπροσωπείες της Ένωσης και αποτελούν μέρος της δομής της υπηρεσίας. Η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ συμφωνούν τους

λεπτομερείς κανόνες που αφορούν την έκδοση οδηγιών της πρώτης προς τις αντιπροσωπείες και αυτές με τη σειρά τους συνεργάζονται και ανταλλάζουν πληροφορίες με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών – μελών.

Η ΕΥΕΔ υποστηρίζει και συνεργάζεται με αυτές τις διπλωματικές υπηρεσίες, τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου καθώς και τις υπηρεσίες της Επιτροπής με σκοπό τη συνοχή στον τομέα της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Η ΕΥΕΔ και οι υπηρεσίες της Επιτροπής διαβουλεύονται μεταξύ τους για το σύνολο των ζητημάτων τα οποία σχετίζονται με την εξωτερική δράση, εκτός από αυτά που αφορούν την ΚΠΑΑ. Επιπλέον, η νέα υπηρεσία της ΕΕ ‘συνομολογεί διευθετήσεις υπηρεσιακού επιπέδου με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου, την Επιτροπή ή άλλους οργανισμούς ή διοργανικούς φορείς της Ένωσης’. ‘Επεκτείνει την υποστήριξη και συνεργασία’ στα υπόλοιπα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, ‘ιδίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο’ και ‘αξιοποιεί την υποστήριξη και τη συνεργασία’ με αυτά ανάλογα με την περίπτωση (άρθρο 3 της Απόφασης του Συμβουλίου).

Συνοψίζοντας, παρατηρούμε ότι η ΕΥΕΔ ‘αξίζει την ετικέτα της *sui generis* υπηρεσίας’. Η νέα διπλωματική υπηρεσία δεν μοιάζει με κανένα θεσμό της ΕΕ. Διαθέτει την ικανότητα δικαίου ώστε να επικουρεί τον ΥΕ και αποτελεί σημαντικό παράγοντα της ΕΕ στον τομέα της εξωτερικής δράσης.

5. ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΕΔ

5.1. Τα προβλήματα

Η ΕΥΕΔ ξεκίνησε ‘με αναπτηρία’. Η μεγάλη καθυστέρηση της δημιουργία της προκάλεσε αβεβαιότητα και χαμηλό ηθικό στο προσωπικό το οποίο μεταφέρθηκε στη νέα υπηρεσία.⁸⁶ Η καθυστέρηση της έναρξης και της εφαρμογής της ήταν απόδειξη της διαμάχης, της σύγχυσης και της έλλειψης στρατηγικού οράματος εντός και εκτός της ΕΕ.

Αρχικά, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήθελε να έχει περισσότερη εξουσία πάνω στην ΕΥΕΔ. Οι ευρωβουλευτές απειλούσαν να συγκρουστούν με τις εθνικές κυβερνήσεις στην προσπάθειά τους να ασκήσουν περισσότερη επιρροή στη νέα διπλωματική υπηρεσία. Τα κράτη – μέλη επιθυμούσαν ένα ξεχωριστό προϋπολογισμό για την ΕΥΕΔ, ενώ οι ευρωβουλευτές ήθελαν η υπηρεσία να είναι μέρος της Επιτροπής καθώς με τον τρόπο αυτόν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα είχε το δικαίωμα να ελέγχει τον προϋπολογισμό της, παραχωρώντας έναν βαθμό ελέγχου. Επικρατούσε φόβος, αμφιβολία και ανασφάλεια καθώς οι απαιτήσεις των ευρωβουλευτών για περαιτέρω έλεγχο των δαπανών εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ μπορούσαν να καθυστερήσουν την έναρξη της ΕΥΕΔ. Κατά τη διάρκεια των αρχικών διαπραγματεύσεων, προκλήθηκαν αψιμαχίες μεταξύ των θεσμικών οργάνων για τον έλεγχο της νέας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επικεντρώθηκε στα ζητήματα του προϋπολογισμού και σε θέματα που αφορούσαν το προσωπικό της υπηρεσίας. Ζήτησε να έχει πολιτική εξουσία πάνω στους ανώτερους υπαλλήλους της ΕΥΕΔ, ιδιαίτερα στους επικεφαλής των αντιπροσωπειών της ΕΕ σε ολόκληρο τον κόσμο και να παρέχει γενικές κατευθύνσεις στους στόχους εξωτερικής πολιτικής. Τα αιτήματα αυτά δεν έγιναν δεκτά από τα κράτη - μέλη.

Επιπλέον, το ζήτημα της στελέχωσης της νέας υπηρεσίας δημιούργησε ένα κλίμα αβεβαιότητας. Αρχικά, υπήρξαν πολλά ερωτήματα που αφορούσαν το μέγεθος, την προέλευση και την κατάρτιση του προσωπικού. Πιο συγκεκριμένα, τα ερωτήματα αυτά σχετίζονταν με το ποσοστό των υπαλλήλων που προέρχονταν από τις

⁸⁶ Avery, G. (2011), ‘The EU’s External Action Service: new actor on the scene’, European Policy Centre

εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες, την ενσωμάτωση, τον διορισμό και τη νομική υπόσταση των αποσπασμένων εθνικών διπλωματών, την επιλογή των υπηρεσιών και των λειτουργιών της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής που θα μεταφέρονταν στην ΕΥΕΔ και τη συμβολή αυτών στη νέα υπηρεσία⁸⁷ και την πιθανότητα δημιουργίας μιας Διπλωματικής Ακαδημίας με σκοπό την κατάρτιση και την προετοιμασία των υπαλλήλων ως προς τα νέα καθήκοντά τους. Στη συνέχεια, προέκυψαν προβλήματα τα οποία σχετίζονταν με το ρόλο του προσωπικού. Ο ρόλος των ανώτατων διοικητικών στελεχών και ο καταμερισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ των κορυφαίων αξιωματούχων της ΕΥΕΔ δεν είχε καθοριστεί με σαφήνεια, γεγονός το οποίο προκάλεσε σύγχυση. Επιπλέον, η επιλογή του προσωπικού δημιούργησε ανισότητες. Προκλήθηκαν ισχυρές εθνικές αντιπαλότητες για την απόκτηση μιας θέσης στην ΕΥΕΔ και η νέα υπηρεσία κατηγορήθηκε για έλλειψη διαφάνειας ως προς την επιλογή των υπαλλήλων της. Επίσης, υπήρξε ο φόβος ότι τα κράτη - μέλη από τις διευρύνσεις του 2004 και του 2007 θα έμεναν εκτός των υψηλότερων θέσεων της υπηρεσίας, ενώ οι υπάλληλοι που προέρχονταν από τα ισχυρά κράτη - μέλη της ‘παλιάς Ευρώπης’, θα κατείχαν τις καλύτερες διαθέσιμες θέσεις. Ακόμα και σήμερα, ένα χρόνο μετά την έναρξη λειτουργίας της ΕΥΕΔ, υπάρχουν ανισότητες μεταξύ των κρατών - μελών, ιδίως όσον αφορά την ποσότητα και την ποιότητα των υπαλλήλων. Η γεωγραφική κατανομή και η συγκέντρωση των πρεσβειών και των προξενείων σε όλο τον κόσμο, επίσης, διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών - μελών. Τέλος, δεν τηρείται ισορροπία μεταξύ των δύο φύλων. Για παράδειγμα, οι γυναίκες κατέχουν 31 από τις 149 διοικητικές θέσεις των αντιπροσωπειών της ΕΕ.

Επιπλέον, πρόβλημα αποτέλεσε εξ’ αρχής η επιλογή του κτιρίου το οποίο θα στέγαζε τη νέα υπηρεσία. Όπως αναφέραμε στην ενότητα 3, η ΕΥΕΔ έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες και από τον Οκτώβριο 2010, η βάση της είναι το Τριγωνικό Κτίριο. Πληρώνει 12 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο σε ενοίκια για 50.000 τετραγωνικά μέτρα. Πριν μετακομίσει στο συγκεκριμένο κτίριο, το προσωπικό της υπηρεσίας βρισκόταν σε 8 ξεχωριστά κτίρια με κόστος ύψους 25 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως.

⁸⁷ Whitman, R. & Juncos, A. (2009), ‘The Lisbon Treaty and the Foreign, Security and Defence Policy: Reforms, Implementation and the Consequences of (non-) Ratification’, European Foreign Affairs Review 14: 25–46, Kluwer Law International BV, p.35.

Αρχικά αναμενόταν ότι η ΕΥΕΔ θα στεγαζόταν στο κτίριο Charlemagne της Επιτροπής το οποίο βρίσκεται στη Rue de la Loi. Ωστόσο, ήταν πολύ μικρό και στενά συνδεδεμένο με την RELEX. Επίσης, προτάθηκε το κτίριο Lex λόγω του κόστους και των παραμέτρων ασφαλείας. Μπορούσε να ενοικιαστεί σε ένα χαμηλότερο ποσοστό, όμως η απροθυμία του προσωπικού του Συμβουλίου να μετακομίσει οδήγησε στην επιλογή του Τριγωνικού κτιρίου.⁸⁸

Τέλος, η σκληρή κριτική που έχει ασκηθεί στην Catherine Ashton αποτελεί πρόβλημα και της ΕΥΕΔ καθώς η νέα υπηρεσία την υποστηρίζει στην επιτέλεση των καθηκόντων της. Από τότε που ανέλαβε τα καθήκοντά της ως Ύπατη Εκπρόσωπος, η Ashton έχει γίνει στόχος εκτεταμένης κριτικής λόγω της έλλειψης εμπειρίας στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής.⁸⁹ Ορισμένοι ισχυρίζονται ότι η έλλειψη γνώσεων επί του συγκεκριμένου τομέα αντικατοπτρίζεται στις επίσημες δηλώσεις της οι οποίες είναι συχνά αόριστες και ασαφείς. Επιπλέον, ορισμένοι την κατηγόρησαν για την παθητικότητα και την ‘ηρεμία’ της μετά από τον μεγάλο σεισμό που έπληξε την Αϊτή τον Ιανουάριο 2010, ενώ άλλοι την κατηγορούν για την απουσία της από ορισμένα σημαντικά γεγονότα λόγω του πιεστικού της προγράμματος. Επίσης, Γερμανοί και Γάλλοι διπλωμάτες έχουν παραπονεθεί για την υπερεκπροσώπηση των Βρετανών υπαλλήλων στην ΕΥΕΔ καθώς κατέχουν σημαντικές θέσεις στην ιεραρχία και είναι φανερό ότι η Ashton τους προωθεί.⁹⁰ Πολλοί την κατηγορούν για την εγγύτητά της στο Γραφείο Εξωτερικών της Βρετανίας και θεωρούν ότι ακολουθεί τις οδηγίες που λαμβάνονται από το Γραφείο για τη σύσταση της υπηρεσίας. Τέλος, κατά διαστήματα τα μέσα ενημέρωσης έχουν αναφέρει ότι η Ύπατη Εκπρόσωπος δεν μπορεί να ανεχθεί τις πιέσεις που δέχεται και προτίθεται να παραιτηθεί.

⁸⁸ Euobserver, Rettman, A. (27/10/2010), ‘Ashton chooses €12-million-a-year EU headquarters’, <http://euobserver.com/18/31140>.

⁸⁹ EU Russia Centre, Watson, R. (07/07/2010), ‘European’s Union new diplomatic service takes shape’, <http://www.eu-russiacentre.org/our-publications/column/european-unions-diplomatic-service-takes-shape.html>

⁹⁰ EurActiv, (08/02/2011), ‘The EU’s new diplomatic service’, <http://www.euractiv.com/future-eu/eus-new-diplomatic-service-linksdossier-309484>

5.2. Η μελλοντική πορεία

Λόγω των αβεβαιοτήτων, των ελλείψεων, των προβλημάτων καθώς και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΥΕΔ, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν ρυθμίσεις και προσαρμογές και η νέα υπηρεσία της Ένωσης πρέπει να ελέγχεται και να εξετάζεται ανά διαστήματα.

Σύμφωνα με το άρθρο 13 (παράγραφος 2) της Απόφασης του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010, ‘ο Υπατος Εκπρόσωπος υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με τη λειτουργία της ΕΥΕΔ μέχρι το τέλος του 2011’. Η έκθεση της 22^{ης} Δεκεμβρίου 2011 παρουσιάζει το πολιτικό πλαίσιο δημιουργίας της ΕΥΕΔ και τις εργασίες της Συνθήκης της Λισσαβώνας που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της εκ περιτροπής Προεδρίας, τη συνέπεια στις εξωτερικές σχέσεις και τις αντιπροσωπείες της Ένωσης. Επίσης, στην έκθεση γίνεται αναφορά σε ζητήματα οργάνωσης της υπηρεσίας και συγκεκριμένα στη δομή, στη στελέχωση/πρόσληψη, στον προϋπολογισμό, στη διαχείριση οικονομικών θεμάτων της ΕΥΕΔ, στη διαχείριση των πόρων των αντιπροσωπειών, στην ασφάλεια, στην κατάρτιση του προσωπικού και στις μελλοντικές προτεραιότητες της υπηρεσίας.⁹¹ Επιπλέον, η εν λόγω έκθεση καλύπτει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 (παράγραφοι 3 και 10) και του άρθρου 9 της Απόφασης του Συμβουλίου, δηλαδή εστιάζει στις οδηγίες που λαμβάνει ο επικεφαλής της κάθε αντιπροσωπείας από τον Υπατο Εκπρόσωπο και την ΕΥΕΔ, στις οδηγίες που εκδίδει η Επιτροπή προς τις αντιπροσωπείες για τους τομείς όπου ασκεί τις εξουσίες της, στην υποστήριξη των αντιπροσωπειών της ΕΕ προς τα κράτη – μέλη στο πλαίσιο των διπλωματικών τους σχέσεων, στην παροχή προξενικής προστασίας σε πολίτες της ΕΕ σε τρίτες χώρες υπό καθεστώς ατέλειας και στον προγραμματισμό των μηχανισμών εξωτερικής δράσης.

Έως τα μέσα του 2013, ο Υπατος Εκπρόσωπος θα πρέπει να προβεί σε επανεξέταση της οργάνωσης και της λειτουργίας της υπηρεσίας. Η επανεξέταση θα σχετίζεται με το ζήτημα των προσλήψεων βάσει προσόντων, την εξασφάλιση της γεωγραφικής ισορροπίας, την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και την παρουσία υπηκόων από το σύνολο των κρατών – μελών στην ΕΥΕΔ. Η αναθεώρηση του 2013

⁹¹ Report by the High Representative to the European Parliament, the Council and the Commission, 22nd December 2011

οφείλει να καλύψει το παραπάνω ζήτημα, ‘συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, εισηγήσεων για πρόσθετα ειδικά μέτρα προς διόρθωση πιθανών ανισοτήτων’ (άρθρο 6, παράγραφος 6 της Απόφασης του Συμβουλίου). Επίσης, η προβλεπόμενη επανεξέταση θα καλύψει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 (παράγραφος 8) της Απόφασης. Όπως αναφέραμε παραπάνω, οι διαδικασίες επιλογής του προσωπικού πρέπει πάντα να διεξάγονται με διαφανή διαδικασία με βάση τα προσόντα των υπηκόων. Επιδιώκεται η εξασφάλιση υπηρεσιών προσωπικού με το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ικανότητας, αποδοτικότητας και ακεραιότητας. Εκτός από τις παραγράφους 6 και 8, η αναθεώρηση πρέπει να καλύψει και το πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 11 του άρθρου 6. Κάθε κράτος – μέλος οφείλει να ‘παρέχει στους υπαλλήλους του που κατέστησαν έκτακτοι υπάλληλοι της ΕΥΕΔ, την εγγύηση άμεσης επανατοποθέτησής τους στο τέλος της περιόδου υπηρεσίας τους’ στην νέα υπηρεσία. Αυτή η περίοδος δεν μπορεί να υπερβεί την οκταετία, εκτός και αν παραταθεί για μέγιστη περίοδο δύο ετών σε εξαιρετικές περιστάσεις και προς το συμφέρον της υπηρεσίας.

Επιπλέον, πριν από την 1η Ιουλίου 2013, η ΕΥΕΔ θα προσλαμβάνει υπαλλήλους προερχόμενους αποκλειστικά από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή καθώς και προσωπικό των διπλωματικών υπηρεσιών των κρατών – μελών. Μετά την ημερομηνία αυτή, όλοι οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης θα μπορούν να υποβάλουν υποψηφιότητα για την συμπλήρωση κενών θέσεων στην υπηρεσία. Η ίση πρόσβαση θα επεκταθεί και στους υπαλλήλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των άλλων θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, ο Υπατος Εκπρόσωπος θα προβεί σε επανεξέταση της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΕΥΕΔ έως τα μέσα του 2013. Η συγκεκριμένη επανεξέταση θα συνοδεύεται, εφόσον χρειαστεί, από κατάλληλες προτάσεις αναθεώρησης της Απόφασης του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010. Η αναθεώρηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως τις αρχές του 2014 το αργότερο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Συνθήκη της Λισσαβώνας θεωρείται Συνθήκη εξωτερικής πολιτικής καθώς εισήγαγε δύο σημαντικές καινοτομίες: τη δημιουργία της θέσης του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας και τη σύσταση της ΕΥΕΔ. Οι καινοτομίες αυτές αποτελούν απάντηση στην περίφημη ερώτηση του Henry Kissinger «Ποιό νούμερο τηλεφώνου πρέπει να καλέσω εάν θέλω να μιλήσω στην Ευρώπη;» Η Catherine Ashton ανέλαβε τα καθήκοντά της ως Υπατη Εκπρόσωπος την 1^η Δεκεμβρίου 2009, είναι Πρόεδρος του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων και αντιπρόεδρος της Επιτροπής. Η ΕΥΕΔ επικουρεί τον Υπατο Εκπρόσωπο και τον υποστηρίζει στην επιτέλεση των παραπάνω καθηκόντων του. Σήμερα η νέα υπηρεσία έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες και το ξεκίνημά της πραγματοποιήθηκε την 1^η Δεκεμβρίου 2010, δηλαδή ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας.

Η ίδρυση της ΕΥΕΔ πραγματοποιήθηκε την εποχή που τα κράτη – μέλη της ΕΕ βρέθηκαν στο ‘περιθώριο’ της διεθνούς σκηνής λόγω της οικονομικής κρίσης που άρχισε να πλήγτει την Ευρωζώνη. Δεν είναι ένας ακόμη θεσμός ή όργανο της Ένωσης αλλά μια *sui generis* υπηρεσία χωρίς προηγούμενο. Η μοναδικότητά της και η διαφορετικότητά της αντικατοπτρίζονται στον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται και λειτουργεί. Για πρώτη φορά στην ιστορία της ΕΕ, συγκεντρώνεται σε μια υπηρεσία προσωπικό από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, την Επιτροπή καθώς και τις εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών – μελών της “Ένωσης. Αρκετές διοικητικές οντότητες του Συμβουλίου και της Επιτροπής μεταφέρθηκαν στην ΕΥΕΔ ως σύνολο και οικοδομούν τη ‘σπονδυλική στήλη’ της δομής της, ενώ ειδικοί αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες και Ειδικοί Εντεταλμένοι της ΕΕ ανέλαβαν εργασία σε αυτήν. Επίσης, οι αντιπροσωπείες της Επιτροπής έγιναν αντιπροσωπείες της ΕΕ υπό την εποπτεία του Υπατου Εκπροσώπου και εντάχθηκαν και αυτές στη δομή της. Η κεντρική της διοίκηση αποτελείται από έναν Εκτελεστικό Γενικό Γραμματέα, δύο Αναπληρωτές Γενικούς Γραμματείς, έναν Chief Operating Officer, διάφορες Γενικές Διευθύνσεις που περιλαμβάνουν γεωγραφικές και θεματικές μονάδες, ένα τμήμα στρατηγικού σχεδιασμού πολιτικής, ένα νομικό τμήμα και τμήματα για τις διοργανικές σχέσεις, την πληροφόρηση και τη δημόσια διπλωματία,

τους εσωτερικούς λογιστικούς ελέγχους και τις επιθεωρήσεις, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επιπλέον, η Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Σχεδιασμού, η μη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων, το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και το Κέντρο Επιχειρήσεων της ΕΕ μεταφέρθηκαν στη νέα υπηρεσία. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση, ο Ύπατος Εκπρόσωπος προτείνει έναν προϋπολογισμό για την ΕΥΕΔ, η οποία αποτελεί ξεχωριστό τμήμα του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η θεσμική ισορροπία στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ έχει αλλάξει και η ΕΥΕΔ καλείται να παίξει ένα νέο ρόλο στη θεσμική και συνταγματική αρχιτεκτονική. Η νέα υπηρεσία είναι ένας λειτουργικά αυτόνομος φορέας της ΕΕ, χωριστός από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή και διαθέτει την ικανότητα δικαίου που είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων της και την επίτευξη των στόχων της. Αποτελεί πρόκληση και δοκιμασία για το θεσμικό σύστημα της ΕΕ καθώς λειτουργεί με πρωτότυπο και διαφορετικό τρόπο από τις υπάρχουσες δομές της Ένωσης.

Παρά τις καθυστερήσεις, την αμφιβολία και τα αρχικά προβλήματα που σχετίζονταν με τις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τη στελέχωση, την τοποθεσία και τις ικανότητες της Catherine Ashton, η ύπαρξη και ο ρόλος της ΕΥΕΔ είναι καθοριστικοί για την εκπροσώπηση και το μέλλον της ΕΕ στη διεθνή σκηνή. Η ιδέα πίσω από την νέα υπηρεσία είναι να διασφαλιστεί ότι η Ένωση μιλάει πιο συχνά ‘με μια φωνή’, ενεργεί πιο αποτελεσματικά και με μεγαλύτερη συνοχή στον τομέα εξωτερικής πολιτικής, δρα πιο αποφασιστικά στις διεθνείς υποθέσεις και εμφανίζεται πιο δυνατή στην παγκόσμια σκηνή.

Την 1^η Δεκεμβρίου 2011, η ΕΥΕΔ έκλεισε ένα χρόνο ύπαρξης. Κατά τη διάρκεια του 2011, η υπηρεσία προσπάθησε να αναπτύξει τις δυνατότητές της και να πραγματοποιήσει ορισμένα επιτεύγματα. Για παράδειγμα, η ΕΥΕΔ και η Ύπατη Εκπρόσωπος ανέλαβαν ενεργό ρόλο στις προσπάθειες διεθνούς συντονισμού, μαζί με τα Ηνωμένα Έθνη και τον Αραβικό Σύνδεσμο. Κατά τη διάρκεια της κρίσης στη Λιβύη, η Ashton έφερε σε επαφή τον ΟΗΕ και τους περιφερειακούς οργανισμούς (ΕΕ, Αραβικός Σύνδεσμος, Αφρικανική Ένωση) στην ομάδα του Καΐρου. Οι προσπάθειες αυτές συνέβαλαν σε μια σύγκλιση απόψεων στο πλαίσιο της διεθνούς

κοινότητας σχετικά με το πώς έπρεπε να ανταποκριθεί στην κρίση της Λιβύης. Η Ashton ταξίδεψε αρκετές φορές στη Λιβύη και μια αντιπροσωπεία της ΕΕ άνοιξε στην Τρίπολη. Επιπροσθέτως, η ΕΥΕΔ οδήγησε επιχειρήσεις Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας καθώς και συντονισμένη βοήθεια στο Κέρας της Αφρικής. Η Ένωση συνέβαλε στην εκπαίδευση των δυνάμεων ασφαλείας της Σομαλίας, μέσω της εκπαιδευτικής αποστολής της ΕΕ (EUTM) στην Ουγκάντα και η Ashton πρότεινε έναν ΕΕΕΕ για το Κέρας της Αφρικής. Τέλος, δημιουργήθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Κρίσεων υπό την προεδρία του Ύπατου Εκπροσώπου ή του Εκτελεστικού Γενικού Γραμματέα με σκοπό το συντονισμό των μέτρων που σχετίζονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την ικανότητα αντίδρασης σε διάφορες περιπτώσεις κρίσεων. Το διοικητικό συμβούλιο θα θεσπίζει πλατφόρμες κρίσεων με σκοπό να φέρει σε επαφή όλες τις σχετικές υπηρεσίες της ΕΥΕΔ καθώς και τις υπηρεσίες της Επιτροπής και της Γραμματείας του Συμβουλίου. Η νέα υπηρεσία προσπαθεί να ενισχύσει τη θέση της ΕΕ σε περιοχές κρίσεων και ειδικότερα στο Αφγανιστάν και τη Συρία όπου οι προκλήσεις εξελίσσονται.

Η ΕΥΕΔ σχεδιάστηκε για να δώσει σάρκα και οστά στη μακροχρόνια φιλοδοξία μιας κοινής ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Δρώντας σε ένα τοξικό πολιτικό και δημοσιονομικό περιβάλλον, η Catherine Ashton, ως Επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, έπρεπε να αξιοποιήσει και να συγχωνεύσει το προσωπικό από τις εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες και τη γραφειοκρατία της Ένωσης. Το πρώτο έτος λειτουργίας της υπηρεσίας, υπήρξαν προβλήματα στην κατανομή των ρόλων ανάμεσα στην ΕΥΕΔ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στη διάρθρωση των αντιπροσωπειών της ΕΕ.

Παρά τους φιλόδοξους στόχους πίσω από τη δημιουργία της και τη μοναδικότητα της οργάνωσης και της λειτουργίας της, η νέα *sui generis* υπηρεσία πρέπει τα επόμενα χρόνια να επιλύσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, να επανεξετάσει τη μορφή της, να αναπτύξει πλήρως τις δυνατότητές της, να αξιοποιήσει τους πόρους της και να προσφέρει πραγματική αξία στην ΕΕ για να μην καταστεί το 28^ο Υπουργείο Εξωτερικών της Ένωσης. Η δημιουργία της ΕΥΕΔ είναι μια μακροπρόθεσμη πρόκληση που θα διαρκέσει αρκετά χρόνια ώστε να φθάσει στο στάδιο της ωρίμανσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΤΗΣ ΕΥΕΔ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

➤ Οι ανώτεροι υπάλληλοι της ΕΥΕΔ:⁹²

-Η ηγεσία της ΕΥΕΔ:

Secretary - General	Pierre Vimont (FR-MS), previously FR ambassador to US
Deputy Secretary - General for Political Affairs	Helga Schmid (DE-CGS), previously head of Council Policy Unit
Deputy Secretary - General	Maciej Popowski (PL), previously head of cabinet Mr Buzek
Chief Operating Officer	David O'Sullivan (IE-COM), previously Director-General DG Trade and COM Secretary-General

-Οι Γενικοί Διευθυντές και άλλοι επικεφαλής:

MD Russia, Eastern Europe, Western Balkans	Miroslav Lajčák (SI-MS), previously SI foreign minister and EUSR to Bosnia
MD Middle East, North Africa	Hugues Mingarelli (FR-COM), currently DDG DG Relex
MD Africa	Nicholas Westcott (UK-MS), previously UK ambassador to Ghana
MD Americas	Christian Leffler (SE-COM), previously DDG DG Dev
MD Asia	Viorel Istrăcioaia Budura (RO-MS), previously RO ambassador to China
MD Global and Multilateral Affairs	Maria Marinaki Greece's permanent representative to the OSC (Vienna)
Head of Cabinet HR/VP	James Morrison (UK)
EEAS' Counsellor	Robert Cooper (UK-CGS), previously Director-General Council DG E

⁹² EurActiv, (22/12/2010), 'Ashton to preside over a 'man's world'', <http://www.euractiv.com/future-eu/ashton-preside-over-a-mans-world-news-500847>

-Οι επικεφαλής των φορέων διαχείρισης των κρίσεων και της άμυνας:

MD for Crisis Response and Operational Coordination	Agostino Miozzo (IT-MS), previously director for international relations and volunteers at the Italian Civil Protection Service
Head of PSC	Olof Skoog (SE-MS), previously SE PSC ambassador
Head of CMPD	Jiri Sedivy (CZ-MS), previously CZ defence minister and NATO Deputy Secretary-General
Head of EUMS	Gen. Ton Van Osch (NL-MS)
Head of CPCC	Kees Jan René Klompenhouwer (NL-MS)
Head of EUMC	Gen. Hakan Syren (SE-MS)
Head of SitCen	Ikkka Salmi (FI-MS), currently Head of Security Intelligence Service (Suojelupoliisi/SIPO)
Head of European Defence Agency	Claude-France Arnould (FR-CGS), currently director of CMPD

➤ Το περιεχόμενο των Γενικών Διευθύνσεων:⁹³

MD MIDDLE EAST, SOUTH ENP: Middle East, Iran, Iraq, Gulf / GCC, Yemen, Maghreb, Mashrek, Union for the Mediterranean. <u>Working Groups:</u> COMEM/MOG, COMEP, MAMA
MD RUSSIA, EAST ENP: Russia, Eastern partnership, Central Asia and Southern Caucasus, Balkans, Turkey, EEA / EFTA. <u>Working Groups:</u> COEST, COWEB
MD AFRICA: West Africa, Central Africa & Great Lakes, Horn of Africa, Eastern Africa, Southern Africa. <u>Working Groups:</u> COAFR
MD AMERICAS: North America, Central America and the Caribbean, South America. <u>Working Groups:</u> COTRA, COLAT
MD ASIA: China, India, Japan / Korea, South-East Asia, Far East Asia, Afghanistan / Pakistan, Australia / New Zealand. <u>Working Groups:</u> COASI
MD MULTILATERAL THEMATIC: Human Rights, Democratisation, Gender, Multilateral (UN, OSCE, CoE), Non-proliferation / WMD, IAEA, Terrorism. <u>Working Groups:</u> CONOP, CONUN, CODUN, COTER, COARM, COHOM, COSCE
DDG FOR ADMINISTRATION AND FINANCE: HR/training, Finance/budget, External service/Delegations' support, Facility management & infrastructure, IT/security/protection/crisis management, Protocol/contracts/privileges & immunities, Human resources

⁹³ Missiroli, A. (2010), 'The New EU 'Foreign Policy' System after Lisbon: A Work In Progress', European Foreign Affairs Review 15: 427 – 452, Kluwer Law International BV, p.438.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: 25 ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ
ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ**

Name, Nationality, Previous position, Title, Delegation location
Thomas Mayr-Harting (Austrian, member state), head of delegation, New York, USA
Gary Quince (British, European Commission, director for ACP countries, DG Devco), head of delegation to the African Union, Addis Ababa, Ethiopia
João Cravinho (Portuguese, member state), head of delegation, New Dehli, India
Francisco Sandomingo (Spanish ambassador to Peru, member state), head of delegation, Managua, Nicaragua
Jean-Maurice Ripert (French, member state), head of delegation, Ankara, Turkey
Margit Zanathyne Martin (Hungarian, member state), head of delegation to UN agencies in Vienna, Austria
Maria Van Gool (Dutch ambassador to Romania), head of delegation, Bogota, Colombia
Jean-Michel Dumond (French ambassador to Nigeria), head of delegation, Kinshasa, Democratic Republic of Congo
Paola Amadei (Italian, head of EEAS delegation in Eritrea), head of delegation, Kingston, Jamaica
Maeve Collins (Irish ambassador to Vietnam), deputy head of delegation, Tokyo, Japan
Richard Jones (British, member state), head of delegation, Bern, Switzerland
Detlev Brauns (German, member state), deputy head of delegation, World Trade Organization, Geneva, Switzerland
Filiberto Ceriani Sebregondi (Italian, head of division for west Africa, EEAS), head of delegation, Dares Salaam, Tanzania
Tomáš Uličný (Czech, member state), head of delegation, Khartoum, Sudan
Franz Jessen (Danish, head of division for China, EEAS), head of delegation, Hanoi, Vietnam
Traian Hristea (Romanian ambassador to Ukraine), head of delegation, Yerevan, Armenia
Jean-Francois Cautain (French, EEAS), head of delegation, Phnom Penh, Cambodia
Abdoul M'Baye (French, EEAS), head of delegation, Suva, Fiji
Maria Spatolisano (Italian, DG Trade, European Commission), head of delegation, Paris, France
Stella Zervoudaki (Greek, EEAS), head of delegation, Guatemala
Robert Kopecký (Czech ambassador to Uzbekistan, Tajikistan and Turkmenistan), head of delegation, Georgetown, Guyana
Laurence Argimon-Pistre (French, head of EEAS delegation to OECD and UNESCO), head of delegation, Rome, Italy
Aurelia Bouchez (French, member state), head of delegation, Astana, Kazakhstan
Ioannis Vralias (Greek, member state), deputy head of delegation, New York, USA
Alain Holleville (French ambassador to Niger), head of delegation, Ouagadougou, Burkina Faso

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Επίσημα κείμενα:

-Απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουλίου 2010 για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, (2010/427/ΕΕ), Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L 201, 3 Αυγούστου 2010

-Γνώμη (αριθ.4/2010) σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2010/C 145/02)

-Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C 115, ISSN 1725-2415, 9 Μαΐου 2008

-Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1081/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

-‘Declaration by the Heads of State or Government of the member states of the European Union on the Ratification of the Treaty establishing a Constitution for Europe’, (European Council, 16 and 17 June 2005), Brussels, 18 June 2005

-European Parliament resolution of 22 October 2009 on the institutional aspects of setting up the European External Action Service, (2009/2133(INI))

-Presidency Report to the European Council on the European External Action Service, 23 October 2009, Brussels, 14930/09

-Report by the High Representative to the European Parliament, the Council and the Commission, 22nd December 2011

-Speech of High Representative Catherine Ashton on main aspects and basic choices of the Common Foreign and Security Policy and the Common Security and Defence Policy, (11/05/2011), European Parliament – Strasbourg

- Βιβλία:

-Nugent, N. (2010), ‘The government and politics of the European Union’, England, 7th edition, Palgrave Macmillan

- **Αρθρα:**

- Adebahr, C. (01/2011), ‘Working inside out: what role for Special Envoys in the European External Action Service?’, European Policy Centre
- Avery, G. (2011), ‘The EU’s External Action Service: new actor on the scene’, European Policy Centre
- Biava, A. (2011), ‘The Emergence of a Strategic Culture within the Common Security and Defence Policy’, European Foreign Affairs Review 16: 41-58, Kluwer Law International BV
- Degrand – Guillaud, A. (2009), ‘Actors and Mechanisms of EU Coordination at the UN’, European Foreign Affairs Review 14: 405-430, Kluwer Law International BV
- Dimopoulos, A. (2010), ‘The Effects of the Lisbon Treaty on the Principles and Objectives of the Common Commercial Policy’, European Foreign Affairs Review 15: 153-170, Kluwer Law International BV
- Duke, S. (2009), ‘Providing for European - Level Diplomacy after Lisbon: The Case of the European External Action Service’, Volume 4, pp. 211-233, The Hague Journal of Diplomacy
- Editorial Comments, (2010), Common Market Law Review 47: 597-604, Kluwer Law International
- Emmanouilidis, J. & Swieboda, P. (2011), ‘Making the EU’s Voice Heard Globally’, Think Global – Act European
- European Integration Working Group, (May 2009), ‘The European External Action Service, The Nucleus of a strong European Foreign Policy’, Friedrich Ebert Stiftung
- European Parliament, (2010), ‘Strengthening the EU’s External Representation: The Role of the European External Action Service’, Directorate – General for External Policies, Policy Department
- Gavas, M. & Koeb, E. (2010), ‘Setting up the European External Action Service: building a comprehensive approach’, Overseas Development Institute
- Hillion, C. & Lefebvre, M. (2010), ‘Le service européen pour l’action extérieure: vers une diplomatie commune?’, Fondation Robert Schuman
- Koehler, K. (Winter 2010), ‘European Foreign Policy after Lisbon: Strengthening the EU as an International Actor’, Caucasian Review of International Affairs, vol. 4(1)
- Laatikainen, K. V. (2010), ‘Multilateral Leadership at the UN after the Lisbon Treaty’, European Foreign Affairs Review 15: 475-493, Kluwer Law International BV
- Missiroli, A. (2010), ‘The EU Foreign Service under Construction’, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Policy Paper 2010/04, European University Institute

- Missiroli, A. (2010), ‘The New EU ‘Foreign Policy’ System after Lisbon: A Work In Progress’, European Foreign Affairs Review 15: 427-452, Kluwer Law International BV
- Morillas, P. (2011), ‘Institutionalization or Intergovernmental Decision-Taking in Foreign Policy: The Implementation of the Lisbon Treaty’, European Foreign Affairs Review 16: 243-257, Kluwer Law International BV
- Van Elsuwege, P. (2010), ‘EU external action after the collapse of the pillar structure: in search of a new balance between delimitation and consistency’, Common Market Law Review 47: 987-1019, Kluwer Law International
- Vanhoonacker, S. & Reslow, N. (2010), ‘The European External Action Service: Living Forwards by Understanding Backwards’, European Foreign Affairs Review 15: 1-18, Kluwer Law International BV
- Van Vooren, B. (2011), ‘A legal – institutional perspective on the European External Action Service’, Common Market Law Review 48: 475-502, Kluwer Law International
- Whitman, R. & Juncos, A. (2009), ‘The Lisbon Treaty and the Foreign, Security and Defence Policy: Reforms, Implementation and the Consequences of (non-) Ratification’, European Foreign Affairs Review 14: 25-46, Kluwer Law International BV
- Wouters, J. & Duquet, S. (2011), ‘The EU, EEAS and Union Delegations and International Diplomatic Law: New Horizons’, Leuven Centre for Global Governance Studies, Working Paper No. 62 – May 2011

- **Iστότοποι:**

- Euobserver, Mahony, H. (24/03/2010), ‘Ashton makes concessions to Parliament on diplomatic service’, <http://euobserver.com/9/29748>
- Euobserver, Rettman, A. (23/10/2009), ‘EU states near agreement on diplomatic service’, <http://euobserver.com/24/28878>
- Euobserver, Rettman, A. (11/03/2010), ‘France and Germany eye top job in EU diplomatic corps’, <http://euobserver.com/18/29659>
- Euobserver, Rettman, A. (08/07/2010), ‘EU takes ‘historic’ step on new diplomatic service’, <http://euobserver.com/18/30448>
- Euobserver, Rettman, A. (27/10/2010), ‘Ashton chooses €12-million-a-year EU headquarters’, <http://euobserver.com/18/31140>.
- Euobserver, Rettman, A. (29/10/2010), ‘German and Pole join roll-call of Ashton lieutenants’, <http://euobserver.com/18/31162>

- EurActiv, (22/11/2010), 'Europe's New Diplomats', <http://www.euractiv.com/future-eu/europes-new-diplomats-analysis-499908>
- EurActiv, (22/12/2010), 'Ashton to preside over a 'man's world'',
<http://www.euractiv.com/future-eu/ashton-preside-over-a-mans-world-news-500847>
- EurActiv, (08/02/2011), 'The EU's new diplomatic service',
<http://www.euractiv.com/future-eu/eus-new-diplomatic-service-linksdossier-309484>
- Europa, (9/06/2010), 'Commission sets out staffing measures for External Action Service', IP/10/705,
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/705>
- Europa, (21/12/2010), 'A new step in the setting-up of the EEAS: Transfer of staff on 1 January 2011', IP/10/1769
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1769&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>
- Europa, (23/09/2011), 'EU Special Representatives',
<http://www.consilium.europa.eu/policies/foreign-policy/eu-special-representatives?lang=en>
- Europa, 'The High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy', Summaries of EU legislation, last updated [30/12/2009].
http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0009_en.htm
- Europa, 'Work of the IGC 2003/2004',
http://europa.eu/scadplus/cig2004/index_en.htm
- EU Russia Centre, Watson, R. (07/07/2010), 'European's Union new diplomatic service takes shape', <http://www.eu-russiacentre.org/our-publications/column/european-unions-diplomatic-service-takes-shape.html>
- European Voice, King, T. (31/12/2010), 'New Year brings change to European Union', <http://www.europeanvoice.com/article/2010/12/new-year-brings-change-to-european-union/69823.aspx>
- European Voice, Taylor, S. (01/09/2011), 'French nationals dominate senior EEAS appointments', <http://www.europeanvoice.com/>
- Hungarian Presidency of the Council of the European Union, (19 December 2010), 'European External Action Service begins work',
<http://www.eu2011.hu/news/european-external-action-service-begins-work>
- Toute l'Europe, (26/01/2011), 'L'action extérieure de l'Union Européenne',
<http://www.touteurope.eu/fr/actions/relations-exterieures/action-exterieure.html>

